

ՄԵՐ ԱՆԿԻՒՆԷՆ

ԻՐԱՔԵԱՆ ՓԱՊՈՒՂԻՆ ԱՄԲՈՂՋԱՑՈՒՑ ԻՐ ԵՐՐՈՐԴ ՏԱՐԻՆ

ՏՕԳԹ. Ա. ԳԱԶԱՆՃԵԱՆ

Աֆղանիստանէն ետք, ԱՄՆ-ի Իրաքի վրայ կատարած արշաւան-
ֆին եղբրական երրորդ տարեդարձը
պիտի նշուի մեծ նախաձեռնութիւն-
ներով, որոնք տեղի պիտի ունենան
Մարտ 15-էն մինչեւ 22, աշխարհով
մէկ: Աշխարհի Խաղաղութեան եւ
Արդարութեան կազմակերպութիւն-
ներ, ինչպէս AFSC, Unified for peace
and Justice եւ ուրիշներ գործակցա-
բար հաստատած են համացանցա-
յին կայքէջ (www.unifiedforpeace.org),
որոն միջոցաւ ամէն խաղաղասէր
մարդուն կարելիութիւն կ'ընծայուի
Իրաքի պատերազմի դէմ իր օգնու-
թարձրացնելու եւ պահանջելու անոր
անմիջական դադարեցումը:

9-11-2001-ի ահաբեկչութեան՝
ԱՄՆ-ի պատմաութեան ջղացնցական
հոգեվիճակը - հիստորիան - այսօր
իր վեցերորդ տարին ըլլալով ցարդ
չգտաւ իր հանդարտութիւնը: Այդ
հիւանդագին վիճակը, որուն մատն-
ուեցաւ ԱՄՆ, 9 Սեպտեմբերէն ետք,
վերածուեցաւ անշրջանցելի, անզա-
պելի, հրաբխային ֆաղափական վար-
ֆագիծի, որ չենք գիտեր ե՞րբ եւ ո՞ւր
կանգ առնէ պիտի: Ցաւով կը հաս-
տատենք, թէ ԱՄՆ-ի մեծ մարդա-
սէր՝ Աքրահամ Լիմբրնի անխորա-
կանութեան հրաշակերտու մենքէն
մինչեւ Ուիտորով Ուիլսոնի տարիներ
մինչեւ միջազգային գետնի վրայ
ԱՄՆ-ի արձանագրած խաղաղասէ-
րի եւ մարդասէրի յարանուն համ-
բար մշուշապատուեցաւ 9 Սեպտեմ-
բերի սեւ օրերէն ետք... ԱՄՆ յափշ-
տակուեցաւ՝ կ'ըսէ՛ք... յուզական հո-
գեվիճակի մը կողմէ ու լուսանցի
վրայ բողոք պատմական նշանա-
կութեամբ անոր ֆաղափական մեծ
համբարը, դժգոհութեան մատնելով
իր վաղեմի դաշնակից եւրոպայն ու
աշխարհով մէկ տարածուն մահմե-
տական եւ առաջընթաց ֆաղափակ-
թութեամբ ապրող աշխարհը, փոքր
բացառութեամբ...

Միջազգային ահաբեկչութեան
դէմ անխնայ պայքարը մտալկու մ
դաւանած ԱՄՆ-ն՝ Պէն Լատէնի ան-
շօշափելի յետմերուս հետամուտ՝
կրակի տուաւ թալիպաններու աշ-
խարհը: Հոն մինչեւ օրս, հողիմ
տակ միացող անմար կրակը, մշտա-
պէս նոր գոհեր կը խլէ տեղացի
ֆաղափակներու եւ «մարիկ»ներու
երիտասարդ շարքերէն ներս: Գալիք
նոր աղիտարեր մեծ անակնկալնե-
րու սպասումը առկայ կը մնայ ֆա-
ղափական դիտողներու կողմէ: Թա-
լիպան հաղորդագրութիւններ այդ
ցոյց կու տան:

Նոյն այդ ջղացնցական հիւան-
Շարք էջ 20

ՔՈՉԱՐԵԱՆԻ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԷՆ ԵՏԶ՝ ԼԱՐՈՒԱԾ ՎԻՃԱԿ ԶԱՅ-ԱՏՐՊԵՅՃԱՆԱԿԱՆ ՍԱՅՄԱՆՆԵՐՈՒ ՎՐԱՅ

Ռոբերդ Քոչարեան անցեալ
շաբաթուայ ընթացքին դարաբաղ-
եան հարցի շուրջ կատարեց յայտա-
բարութիւններ, որոնք եկան կաս-
կածի տակ առնելու բանակցու-
թիւններու հետագայ ճակատագիրը,
իսկ վերջին օրերուն զինադադա-
րի գիծին վրայ տեղի ունեցած
խախտումները մտահոգութիւն յա-
ռաջացուցին՝ պատերազմական գոր-
ծողութիւններու վերականգնման կարե-
ւորութեան շուրջ:

Հայաստանի եւ Արցախի հան-
րային հեռատեսիլներէն սիւնուած
հարցազրոյցի մը ընթացքին յայտ-
նեց, որ եթէ Ատրպէյճանի հետ
բանակցութիւնները ձախողին Հա-
յաստան կրնայ ճանչնալ Լեռնային
Ղարաբաղի Հանրապետութիւնը: Ան
աւելցուց որ, բանակցութիւններու
ձախողութիւնը Հայաստանին կու
տայ իրաւական հիմքեր, որպէսզի
Լեռնային Ղարաբաղի նկատմամբ
որեւէ ոտնձգութիւն ընկալուի
որպէս ոտնձգութիւն Հայաստանի
նկատմամբ:

Անուղղակի կերպով պատաս-
խանելով Լեռնային Ղարաբաղի նա-
խագահ Արկաղի Ղուկասեանի յայտ-

նած այն մտքին թէ, Հայաստան
պէտք է դուրս գայ բանակցութիւն-
ներէն եւ իր տեղը գիշի ԼՂՀ-ին,
Քոչարեան ըսաւ, - «Հայաստանի
ներգրաւուածութիւնը շատ աւելի
բարձր մակարդակի է բարձրաց-
նում հայկական կողմի ներգրաւու-
ածութիւնը հակամարտութեան կար-
գաւորման գործընթացում»:

Քոչարեան անդրադարձաւ նա-
եւ Ատրպէյճանի մէջ վերջերս
հնչող ռազմաշուք յայտարարու-
թիւններուն, հարց տուաւ, - «Եթէ
Ատրպէյճանը գտնուէ է, որ ժամա-
նակը աշխատում է իր օգտին, ապա
ինչո՞ւ է մասնակցում բանակցու-
թիւններին»:

Այլ հարցի մը պատասխանելով
Քոչարեան ըսաւ, - «Նախ ռուսնա-
լը դեռ չի նշանակում արդիւնաւէտ
տնտեսութիւն եւ մարտունակ բա-
նակ ունենալ: Բարեփոխումներն են
որոշում երկրի նշանակութիւնը
տարածաշրջանում»:

Ռոբերդ Քոչարեանի այս յայ-
տարարութիւնները մտահոգութիւն
ստեղծեցին Լեռնային Ղարաբաղի եւ
նոյնիսկ Հայաստանի Հանրապետու-
թեան հետագայ ճակատագրի շուրջ

եւ Պատերազմի վերականգնման մասին
կասկածներ յառաջ եկան:

Խորհրդարանական մեծամաս-
նութեան Հանրապետական կուսակ-
ցութեան խմբակցութեան ղեկավար
Գալուստ Սահակեան յայտնեց թէ,
Քոչարեանի խօսքերը պատերազ-
մի յայտարարութիւն էին:

«Ձեռ կարծում, որ դիւանա-
գիտական առումով ԼՂՀ անկախու-
թիւնը ճանաչելը ճիշդ քաղաքակա-
նութիւն կը լինի Հայաստանի հա-
մար: Նման գաղափարախօսութիւն,
որ Հայաստանն իր օրէնքները շրջա-
նակում միաւորուած համարի ԼՂՀ-
ի հետ, դա խնդրի լուծում չէ», -
յայտարարեց Գալուստ Սահակեան
«Հայկական ժամանակ» թերթին:

Ընդդիմադիր «Արդարութիւն»
խմբակցութեան քարտուղար Վիկ-
տոր Դալլաքեան իր կարգին մեկնա-
բանելով Քոչարեանի յայտարարու-
թիւնները ըսաւ, - «Այսօր Հայաս-
տանում շրջում է «Պատերազմ,
թէ՛ խաղաղութիւն» հարցադրման
ուրուականը: Մենք կողմնակից ենք
արժանապատիւ խաղաղութեան,
մինչդեռ Ռոբերդ Քոչարեանի վեր-
ջին հարցազրոյցում կար պատե-
րազմը չբացառելու նոտա: Այսօր
բոլորի համար էլ հասկանալի պէտք
է լինի, որ բազմաթիւ անօրինակա-
նութիւններից եւ կեղծուած ընտ-
րութիւններից յետոյ յուսալքուած

ԶԱՅ ԲԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՐԵՔ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ՄԻԱՍՆԱԿԱՆ ԿԸ ՄԱՍՆԱԿՑԻՆ ԶԱՄԱԼԻԲԱՆԱՆԵԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱԺՈՂՈՎԻՆ

Լիբանանի մէջ շրջանէ մը ի
վեր շարունակուող քաղաքական
տագնապներուն բարուք լուծում
տալու եւ երկիրը յուզող հարցե-
րուն խօսակցութեան միջոցաւ հա-
սարակ եզրեր գտնելու նպատակով,
Լիբանանի քաղաքական խմբաւոր-
ումները կը լրտ սեղանի մը շուրջ
համախմբուելով կը գումարեն
խորհրդաժողով մը:

Լիբանանահայ երեք կուսակ-
ցութիւնները՝ Ս.Դ. Հնչակեան կու-
սակցութիւնը, Ռամկավար Ազա-
տական կուսակցութիւնը Հայ Յե-
ղափոխական Դաշնակցութիւնը
որոշեցին միասնաբար մասնակցիլ
սոյն ժողովին:

Հայկական քաղաքական ինք-
նուրոյն ներկայացուցչութիւնը
ապահովող տարագի մը շուրջ հա-
մաձայնելով, երեք կուսակցութիւն-
ները հաստատեցին, թէ իբրեւ երկ-
րի հիմնական համայնքներէն մէկը,
անհրաժեշտ է, որ հայութիւնը
ներկայացուած ըլլայ միասնակամ:

Խորհրդաժողովը իր աշխա-
տանքները սկսաւ Մարտ 2-ին եւ
Լիբանանեան Խորհրդարանի հայ
երեք անդամներ՝ ընկ. Եղիկ ձէրէճ-
եան Յակոբ Գասարճեան եւ Յակոբ
Բազարտունի կը ներկայացնեն հա-
յութիւնը՝ հերթաբար ամէն օր
մէկը գլխաւորելով պատուիրակու-
թիւնը:

Շարք էջ 4

ԸՍՏ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՔԱՐՏՈՒՂԱՐՈՒԹԵԱՆ ԲԱՐՁՐԱՍՏԻՃԱՆ ԶԱՅ ՊԱՇՏՕՆԵԱՆԵՐ ԿԱՍԿԱԾԻ ՏԱԿ ԵՆ ԹՄՐԱՆԻԹԵՐՈՒ ՎԱՃԱՌՔԻ ՄԵԶ

Թմրանիւթերու դէմ պայքա-
րի միջազգային ռազմավարութեան
մասին Ամերիկայի Միացեալ Նա-
հանգներու պետական գրասենեակի
տարեկան զեկույցը անդրադարձած է
Հայաստանի մէջ տիրող վիճակին:

Վաստաթուղթը կը յայտնէ
թէ, Հայաստանի համար կուռուպց-
իան կը շարունակէ մնալ լուրջ
խնդիր: Չեկույցին համաձայն, հա-
կառակ ՀՀ կառավարութեան կողմէ
մշակուած եւ ընդունուած կաշա-
ռակութեան դէմ ռազմավարա-
կան պայքարի ծրագիրին, այդ
ծրագիրը կեանքի կոչելու համար
քաղաքական կամքը եւ միջոցա-
ուումները բաւարար չեն եղած:

«Հայ բարձրաստիճան պաշ-
տօնանները չեն մերկացուած թմրա-
նիւթերու ապօրինի վաճառքի
գործով», ամերիկեան պաշտօնա-
կան զեկույցին մէջ:

«Լրագիր» ինթըրնեթային
Շարք էջ 4

ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՆ ՄԱՍԻՍ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ՝ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԻ ՓՈԽԱՐԵՆ

Այն բանից յետոյ, երբ Ռոբերդ Քոչարեանը արտասանեց իր յայտնի «ուժի՞ց եմ պակաս» արտայայտութիւնը, հասկանալի դարձաւ, որ 2008 թուականին Հայաստանի դեկտեմբերից հեռանալը նրա պլաններէ մէջ չի մտնում: Եւ այս ֆոնին շատերը փորձում են գտնել այն հարցի պատասխանը, թէ ինչպէ՞ս է Քոչարեանը ձեռակերպելու իր մնալու անհրաժեշտութիւնը: Առաջին տարբերակը այն էր, որ ՀՀ Սահմանադրութեան փոփոխութիւնները մեկնաբանուելու են որպէս նոր Սահմանադրութեան ընդունում, ինչը պիտի նշանակի, որ երկու անգամ անընդմէջ ՀՀ նախագահի պաշտօնին տիրացած Քոչարեանը կարող է եւս երկու անգամ այդ բանն անել: Բայց այս հեռանկարին կոպիտից ռեժիմը հրապարակապէս ընդդիմացան, եւ կարծես միանշանակ դարձաւ այն, որ նման մեկնաբանութիւնը շատ եղիկելի կը հնչի: Յաջորդ տարբերակն այն էր, որ Քոչարեանը կը փորձի 2007թ. խորհրդարանական ընտրութիւններէ արդիւնքում Աժ տանել սեփական մեծամասնութիւն եւ 2008-ին Սերժ Սարգսեանի հետ վարչապետ-նախագահ պաշտօնների փոխառնակում իրականացնել: Նման հեռանկարը, իհարկէ, չի բացառուում, բայց «վոյս» լինելով՝ Քոչարեանը չի կարող տրուել այն մեկնաբանութիւններին, թէ վեներտիկեան Սահմանադրութեամբ վարչապետի պաշտօնը աւելի բարձր է, քան նախագահինը: Քոչարեանը հասկանում է, որ, այնուամենայնիւ, երկրի թիւ մէկ գործառնութիւնը գերագոյն-գլխաւոր հրամանատարութիւնն է, եւ դե ֆակտո իշխանութիւնը պատկանում է նրան, ով տիրապետում է բանակին հրաման տալու իրաւունքին:

Եւ ուրեմն, այս դիլեման լուծելու ի՞նչ տարբերակ ունի Ռոբերդ Քոչարեանը: Վերջինս նախօրէին պատահական չէր խօսում Ղարաբաղում պաշտպանական նոր տակտիկաների եւ այս կարգի այլ բաների մասին: Նա հասկանում է, որ հայատարապետական կոլիւր իրեն կարող է անհրաժեշտ լինել նախագահի պաշտօնը պահպանելու համար: 2006 թուականի ինդիքը պարզ է. քանի դեռ 2007 թուականի Նոր տարուայ զանգերը չեն խփել՝ ԼՂ հակամարտութեան կարգաւորման յայտարարութեամբ լուստեսութիւնը դե ժուրէ՛ ուժի մէջ է: Այսինքն, Քոչարեանը յոյս ունի, որ այս կոնտեքստում բանակցութիւններով-բանով 2006 թուականը կը գլորի: Դրան կը յաջորդեն 2007թ. խորհրդարանական ընտրութիւնները, որոնք, իհար-

կէ, կ'անցնեն պատերազմական խրոխտ ռետորիկայի ներքոյ:

Եւ ահա, 2008 թուականի ձմռանը, երբ բոլորը կը սկսեն պատրաստուել նախագահական ընտրութիւններին, հայատարապետական սահմանադիրն տեղի կ'ունենան սպասուող իրադարձութիւններ, ու Քոչարեանը հրամանագիր կը ստորագրի երկրում ռազմական դրութիւն մտցնելու մասին: Ընդ որում՝ նման հրամանագիր կարող է ստորագրուել հենց այսօր, որովհետեւ ըստ Սահմանադրութեան՝ ռազմական դրութիւն կարող է ստորագրուել «Հանրապետութեան վրայ գինուած յարձակման, դրա անմիջական վտանգի առկայութեան» դէպքում, վտանգ, որ Հայաստանի համար գրեթէ միշտ առկայ է, եւ այսպէս կարող է մեկնաբանուել հրադարարի ռեժիմի ցանկացած խախտում: Իսկ ռազմական դրութեան ռեժիմը ուղղակի իդեալական է կազմակերպութեամբ պետութիւն ձեւաւորելու համար:

Նախ, ըստ «Ռազմական դրութեան մասին» ՀՀ օրէնքի, այդ ռեժիմի պայմաններում արգելու է ՀՀ նախագահի ընտրութիւններ անցկացնել, այսինքն՝ գործող նախագահը, անկախ լիազօրութիւնների ժամկէտից, շարունակու է պաշտօնավարել: Իսկ Ռազմական դրութեան ռեժիմը հնարաւոր է վերը նշուած նոյն հիմնաւորմամբ 10-15 տարի պահել: Բայց այս իրավիճակի ամբողջ հմայքն այն է, որ ըստ օրէնքի՝ կարելի է ռազմական դրութեան ժամանակ սահմանափակել կուսակցութիւնների եւ հասարակական կազմակերպութիւնների գործունէութիւնը, ինչպէս նաեւ տրանսպորտի եւ քաղաքացիների տեղաշարժի հնարաւորութիւնը, արգելել երթերի, ցույցերի, հանրահաւաքների, հաւաքների, ժողովների անցկացումը, գրաքննութիւն սահմանել զանգուածային լրատուութեան միջոցների գործունէութեան նկատմամբ եւ այլն: Ի դէպ, գրաքննութեան անհրաժեշտութեան մասին օրերս արդէն խօսել էր Հայաստանի ռուսալեզու, բայց միաժամանակ շատ ազգային թերթերից մէկի խմբագիրը:

Կարճ ասած, արդէն իսկ ձեւաւորու է իրադարձութիւնների նման զարգացման հասարակական պատուէր: Եւ իհարկէ, այդ «պատուէրը» հեշտանելու իրաւունքը պատկանում է հասարակութեանը, այսինքն՝ Հայաստանի Հանրապետութեան ժողովրդին:

«ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿ» 3-4-06

«ԿԳԲ»-Ի ՈՃՈՎ

Վերջերս «Առաւօտի» տրամադրութեան տակ է յայտնուել մի գրութիւն, որը գլխաւոր դատախազութիւնից ուղարկուել է «Կենտրոն» քրէակատարողական հիմնարկ («ԿԳԲ-ի մեկուսարան»): Դատախազութեան պաշտօնեան ինդրում է ԱԱԾ-ից իր հիմնարկին տրամադրել վերձանութիւնը գաղտնալուծման, որոնք կատարուել են յիշեալ մեկուսարանում կալանաւորի եւ նրա պաշտպանի հանդիպման ժամանակ, որպէսզի այդ գաղտնալուծման միջոցով ապացուցներ ձեռք բերուեն: Ասում են, դրանից յետոյ ծառայողական քննութիւն է սկսուել, թէ որտեղից է այդ գրութիւնը յայտնուել «գրութեամբ»: Այսինքն՝ կարելու է, որ կալանաւորի եւ նրա պաշտպանի խօսակցութիւնը գաղտնալուծելու հակասահմանադրական է, կարելու է, որ անօրինական է այդ խօսակցութիւնն օգտագործել ապացուցներ ձեռք բերելու համար: Պարզու է՝ ամենաէական հարցն է, թէ որտեղից է այդ յանցաւոր գործողութիւնների մասին արտահոսքը:

Այդպիսին է մեր պաշտօնեաների բնաւորութիւնը. նրանք երբեք նոյնիսկ թեթեւակի չեն կարմրում իրենց արածների համար, երբ դրանց մասին գրուել է: Միակ հարցը, որը նրանց յուզում է՝ «էդ ո՞վ է իմ վրայ գործ տուել»:

«ԱՌԱԻՕՏ» 3-7-06

ԲՈԼՈՐՍ ԴԷՊԻ ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ ՅԱՂԹԱՆԱԿ

2006-ը կարծես իսկապէս շրջադարձային է լինելու դարաբաղեան ինդրի կարգաւորման առումով: Յամենայն դէպս տպաւորութիւնն այնպիսին է, թէ 12 տարի (1994-ի Մայիսից) շարունակուող պատմական փուլն աւարտու է, եւ սկսու է միանգամայն նոր փուլ, որի տրամաբանական աւարտը կը լինի հայատարապետական նոր պատերազմը: Ընդ որում, պատերազմի նախապատրաստական (քարոզչական) փուլը սկսու է. այն պայմանականօրէն կարելի է անուանել «ազգային-հայրենասիրական ոգու վերելք» (կարծում ենք, բիւջէում շատ արագ պէտք է այսպիսի տող աւելացնել, որպէսզի առաջիկայ «զանգուածային միջոցառումների» ֆինանսաւորումն ամուր հիմքերի վրայ դրուի):

Աւելին՝ արդէն իսկ նախանշու է նա առաջիկայ հնարաւոր պատերազմի հիմնական ռազմավարական բաղադրիչները: Դրանք են.

1. Բոլորին նախապէս կազմուած ցուցակներով քշում են ռազմաճակատ (ինչպէս դա արուեստ ֆետրուարի 28-ի հանրահաւաքի ժամանակ):

2. Դէմ արտայայտողները հռչակու էն ազգի դաւաճաններ:

3. Հայրենասէր մտաւորականներն այդ ընթացքում բաց նամակներով հեղեղում են միջազգային բոլոր ատեանները, իսկ եթէ երկրի վիճակը ծանրանում է, անձամբ են մեկնում արտասահման՝ սփիւռքում բողոքի ակցիաները ղեկավարելու:

4. Պարտութեան դէպքում մեղաւոր է հռչակու էն «նենգ Եւրոպան», իսկ հայրենասէր մտաւորականները յուշեր են գրում այն մասին, թէ ինչպէս ատրպէյճանական նաֆթը հայկական արիւնից աւելի բարձր գնահատուեց:

5. Յաղթանակի դէպքում բանակցութիւնները շարունակու էն եւս 12 տարի, որից յետոյ (եթէ Հայաստանում դեռ բնակչութիւն մնացած լինի) սկսու է յաջորդ պատերազմը:

Նշանակու է սա արդեօք, որ Հայաստանը պիտի ցանկացած գնով խուսափի պատերազմից, եւ պատերազմի վերսկսման սպառնալիքի տակ ընդունի կարգաւորման ցանկացած առաջարկ: Ամենեւին: Դա մեծագոյն սխալը կը լինէր, եւ, որ ամենակարեւորն է, չէր ապահովագրի հետագայ պատերազմներից: Այսինքն, եթէ մեզ պատերազմ պարտադրուի, մենք պարզապէս ուրիշ էլք չենք ունենայ եւ ստիպուած կը լինենք եւս մի անգամ յաղթել կամ գոնէ չպարտուել: Բայց...

Այստեղ մի բայց կայ:

Բանն այն է, որ մենք այդ էտապը մի անգամ արդէն անցել ենք: Հասարակութիւնը երեւի արդէն մոռացել է, թէ ինչպէս է դա տեղի ունեցել: Յիշեցնենք: 1991-ին Ատրպէյճանը յարձակուեց Ղարաբաղի վրայ: Սկսուեց պատերազմ, այդ պատերազմում մենք յաղթեցինք, Ղարաբաղի շուրջ ստեղծեցինք անվտանգութեան գօտի եւ Ատրպէյճանին ստիպեցինք հրադարարի համաձայնագիր ստորագրել: Յետոյ իշխանութիւնները սկսեցին բանակցային գործընթացը՝ նպատակ ունենալով հասնել ինդրի խաղաղ կարգաւորման: 1998-ին այսօրուայ իշխանութիւնները աղմուկ բարձրացրեցին՝ «դուք լաւ չէք բանակցում, դուք ձեւը չգիտէք, թողէք մենք բանակցենք»:

Ու եկան իշխանութեան: Եկան, որպէսզի աւելի լաւ բանակցեն: Ու թ տարի բանակցեցին (նախկինները երեքուկէս տարի էին բանակցել) ու վերջում յայտարարեցին, թէ «կը ներէք՝ բանակցութիւնները ձախողուցին, ստիպուած պիտի նորից պատերազմի մէջ մտնենք»:

Չէ, չեղաւ: Եթէ դուք եկել էք իշխանութեան, որպէսզի աւելի լաւ բանակցէք, ուրեմն բարի եղէք բանակցել: Եթէ ձախողուել էք, ուրեմն բարի եղէք հեռանալ: Միջնորդական կազմակերպութիւնների առաջարկները մերժելու համար մեծ խելք պէտք է: Յանկացած ապուշ կարող է բանակցութիւնների սեղանի շուրջ դէմքի խելք արտայայտութեամբ մի երկու ժամ նստել ու վերջում յայտարարել, թէ առաջարկներն անընդունելի են:

Պատկերացրէք այսպիսի իրավիճակ. բժիշկը գնում է հիւանդին եւ եզրակացնում, որ պէտք է վիրահատել: Այդ պահին յայտնու է հիւանդանոցի պահակը ու ասում, որ վիրահատել պէտք չէ, ինքը բուժման աւելի լաւ ձեւ գիտի: Հիւանդի բարեկամները հաւատում են, ու պահակը սկսում է «բուժել»: Մի քանի ամիս անց պահակը գլուխը տարուբերում է՝ չէ, նորից պիտի վիրահատենք... ու գրպանից հանում է հացի դանակը: Ստո՛ւպ:

Եթէ իսկապէս այլ էլք չկայ, եւ պատերազմն անխուսափելի է, ապա Հայաստանը նախ եւ առաջ պէտք է ձեռքբազատուի այն իշխանութիւններից, որոնք յաջողացրել են խաղաղութեան 12 տարիների ընթացքում մսխել նախորդ յաղթանակի բոլոր պտուղները: Հակառակ դէպքում մեզ սպասու է նա միայն բարոյական յաղթանակներ:

ՀՐԱՅՐ ԱՒԵՏԻՍԵԱՆ «ՁՈՐՐՈՐԴ ԻՇԽԱՆՈՒԹԻՒՆ» 3-3-06

ՄԱՍԻՍ ՇԱՐԱԹԱԹԵՐԹ
 ՊԱՇՏՕՆԱԹԵՐԹ՝
 ՍՈՑԻԱԼ ԴԵՄՈԿՐԱՏ ԶՆՁԱԿԵԱՆ
 ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ
 Ա.բ.Ն.մտեան Ա.մեքիկայի Ծրքանի
 ԽՄԲԱԳԻՐ՝
 ՏՕԲԹ. ԱՐՇԱԿ ԳԱԶՆԱԾԵԱՆ

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ ԿԱԶՄ
 ԳԱՐԻԷԼ ՍՈԼՈՅԵԱՆ
 ՍԱՅԱԿ ԹՈՒԹԵԱՆ
 ՎԱԶԳԷՆ ԽՈՍՏԱՆԵԱՆ
 ՅԱՐՈՒԹ ՏԵՐ ԳՄԻԹԵԱՆ
 Գեո. (626) 797-7680
 Ֆաքս. (626) 797- 6863
 E-Mail: massis2@earthlink.net
 http://www.massisweekly.com

MASSIS Weekly
 Organ of the Armenian Social
 Democratic Hunchakian Party of
 Western USA
 1060 N. Allen Ave.
 Pasadena, CA 91104
 Phone: (626) 797-7680
 Fax: (626) 797-6863
 (USPS 667-310) (ISSN 0744-334X)
 Published Weekly
 Except Two Weeks in August
 ANNUAL SUBSCRIPTION RATES:
 USA \$50.00, Canada \$60 (Second
 Class), \$75.00 (Air Mail)
 Overseas \$85.00 (2nd Class Mail),
 \$125.00 (Air Mail).
 All payments must be made in
 US funds & Drawn on US banks.
 Periodicals Postage Paid
 at Pasadena CA.
 Please Send Address Change To
 MASSIS WEEKLY
 1060 N. Allen Ave.
 Pasadena, CA 91104

ԼՈՒԻԵՐ

ԱՏՐՊԵՅՃԱՆՑԻՆԵՐՆ ՈՒ ԹՈՒՐՔԵՐԸ ԱՅՑԵԼԵՑԻՆ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ԶՈՐԵՐԻ ՅՈՒՇԱՐԱՄԱԼԻՐ

ԵՐԵՒԱՆ, «ԱՅԲ-ՖԷ»: Թուրքերից եւ ատրպէյճանցիներինց բաղկացած մի պատուիրակութիւն ոչ միայն ժամանել է Հայաստան, այլեւ Մարտ 6-ին առաւօտեան եղել է Հայոց Յեղասպանութեան զոհերի յուշահամալիրում եւ թանգարանում: «Թուրքիայում չկայ օրէնք, որը կարգելի այցելել թանգարաններ կամ մշակութային օջախներ», - ասում է իսթանպուլում ապրող Ուլրիկէ Դուֆները, որը «Հենրիխ Բոյլի» հիմնադրամի տնօրէնն է:

Տիկին Դուֆները կարծիքը կիսում են նաեւ «Անատոլի Կուլտուր» կազմակերպութեան ներկայացուցիչ Քուբիլայ Օզմէն եւ լուսանկարիչ Օզջան Եուրադալան: Նրանք կարծում են, որ Միջերկրածովային կարեւորագոյն այցելութիւնը սխալ չի հասկացուել իրենց հայրենիքում եւ տարբերակ չի խոչընդոտների պատճառ չի հանդիսանալ:

Ատրպէյճանցիների կարծիքն ընդհանրապէս հնարաւոր չեղաւ պարզել, քանի որ «Կովկասեան հարեւաններ, Հայաստանի, Ատրպէյճանի, Վրաստանի եւ Թուրքիայի ժողովուրդները միմեանց աչքերով» երկօրեայ սեմինարի ատրպէյճանցի մասնակիցները չցանկացան հանդիպել հայ լրագրողներին: Ատրպէյճանցիների այդ որոշումը Լրատուամիջոցների կովկասեան ինստիտուտի տնօրէն Ալեքսանդր Իսկանդարեանի բնորոշմամբ «պարզ պատճառով» է:

2005 թուականից հարակուրկասեան 4 երկրների ներկայացուցիչների պարբերական հանդիպումներ նպատակն է գտնել 2006 թուականին Կովկասեան մշակութային փառատօնի համար համատեղ մշակութային ծրագրեր կազմակերպելու ուղիներ: Ծրագրի կազմակերպիչները կարծում են, որ մշակութային միջոցառումները հնարաւոր օգտակարութիւն կարող են

ունենալ հակամարտութիւնների լուծման գործում:

Նշենք, որ հանդիպումներին մասնակցում են բացառապէս քաղաքացիական հասարակութեան ներկայացուցիչները, որոնք զուրկ են քաղաքականութեան ճնշումներից: Այնուամենայնիւ, մշակութային ոլորտը նոյնպէս գերծ է քաղաքականութիւնից: Օրինակ՝ ատրպէյճանցիները բազմիցս նշում են, որ գոյութիւն չունի հայկական երաժշտութիւն, քանի որ դրա հիմքերն ատրպէյճանական են: «Ես այդպէս չեմ մտածում: Մենք նուագում ենք Արամ Սաաթրեան, ես վաղուց ուսումնասիրել եմ Կոմիտաս, Արտօ Թունչբոյաջեանի երաժշտութիւնը շատ լաւ գիտեմ», - ասում է սեմինարի մասնակից, թուրք երաժիշտ Ազէ Թուրմուշուն:

Սեմինարի մասնակիցները համոզուած են, որ իրենց նախաձեռնութիւնը յաջողութեամբ կ'աւարտուի: Դա նաեւ հասարակութեան վերաբերմունքից է գալիս, իսկ հայ հասարակութեան վերաբերմունքը սեմինարի մասնակիցներն արդէն պարզել են: «Շատ մարդկանց հետ եմ զրուցել: Երբ ասում էին թուրքիայից եմ, շատ լաւ էին ընդունում, - ասում է թուրք լուսանկարիչ Օզջան Եուրադալան:

Այն, որ Կովկասեան մշակութային փառատօնը անպայման կայանալու է, սեմինարի մասնակիցները չեն կասկածում եւ նշում են, որ դա «ուղերձ է լինելու մեր ժողովուրդներին»: Իսկ թէ որքանով կարող են հասարակական կազմակերպութիւնների ներկայացուցիչներն ազդել պետական քաղաքականութեան վրայ՝ Ուլրիկէ Դուֆները նշում է. «Եթէ ժողովուրդները միմեանց հետ շփուեն եւ ցանկութիւն ունենան հաշտուելու, ապա կառավարութիւնը պէտք է ենթարկուի»:

ՓՈՒՑԻԶՈՒՄ ՅԱՆՈՒՆ ԱՐԺԱՆԱՊԱՏԻ ԽԱՂԱՂՈՒԹԵԱՆ

ԵՐԵՒԱՆ, «ԱՅԲ-ՖԷ»: «1998թ-ին Լեռնային Ղարաբաղի հարցը շահարկելու միջոցով իշխանութիւնը գաւթած Ռոբերտ Բոչարեանը շարունակում է առաջնորդուել հակամարտութեան խաղաղ կարգաւորման վիճեցմամբ՝ յանուն սեփական իշխանութեան երկարակեցութեան, կասեցնելով Հայաստանի բնակիչների զարգացումը», - Մարտ 6-ին է այսօր մի շարք քաղաքական գործիչների ու քաղաքագետների տարածած յայտարարութեան մէջ:

Ըստ դրա՝ «վերջին ութ տարիներին իրականացուող քաղաքականութեան արդիւնքում Հայաստանն անկում է ապրել քաղաքական եւ տնտեսական ոլորտներում. ժողովրդավարութեան, մարդու իրաւունքների եւ հիմնարար ազատութիւնների, մամուլի ազատութեան բնագաւառում եղած ձեռքբերումների հիմնադրամիջոցում, շուկայական յարաբերութիւնների փոխարէն օլիգարխիկ տնտեսութեան եւ քուսակիֆեռոլայական յարաբերութիւնների հաստատումը, տարածաշրջանային խոչըր տնտեսական եւ աշխարհաքաղաքական նշանակութեան նախագծերից դուրս մղումը, արտագաղթի աննախադէպ ծաւալները փոշիացնում են Հայաստանի պետականութեան կարեւորագոյն բաղադր

րիչները՝ ուղղակիօրէն սպառնալով Լեռնային Ղարաբաղի բնակչութեան անվտանգութեանը»:

«Մենք, որպէս Հայաստանի Հանրապետութեան քաղաքացիներ, խստօրէն դատապարտում ենք Հայաստանի ներկայիս իշխանութիւնների Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտութիւնը չկարգաւորելու քաղաքականութիւնը՝ համոզուած լինելով, որ փոխզինումները հիման վրայ արժանապատիւ խաղաղութիւն հաստատելու ներկայումս ստեղծուած հնարաւորութիւնից հրաժարումը չլի է նոր եւ անշրջելի հետեւանքներով Հայաստանի եւ Արցախի համար:

Խորապէս մտահոգ Հայաստանի պետականութեամբ եւ Լեռնային Ղարաբաղի ճակատագրով, մենք բազմապատկելու ենք մեր ջանքերը Հայաստանում անշրջելի ժողովրդավարութիւն հաստատելու, Հայաստանը տարածաշրջանային համագործակցութեան լիարժէք սուբիեկտի վերածելու, տարածաշրջանային եւ կայուն անվտանգութիւն ապահովելու գործում», - ասում է յայտարարութեան մէջ, որը ստորագրել են Հրաչեայ Գալստեանը, Աղասի Ենոքեանը, Վահագն Խաչատրեանը, Յովհաննէս Յովհաննիսեանը, Պետրոս Մաքեանը, Դաւիթ Շահնազարեանը:

ՓԱԿԵԼ ԵՆ «ԺԱՌԱՆԳՈՒԹԻՒՆ» ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿԸ

«ԱԶԱՏ ՈՒ ԹԻՒՆ ՌԱՏԻՈՅ»: Մարտ 3-ի կէսօրին Երեւանի Յակոբ Պարոնեանի անուան երաժշտական կոմեդիայի թատրոնի շէնքում տեղակայուած «Ժառանգութիւն» կուսակցութեան կենտրոնական գրասենեակի մօտով անցնող մարդիկ նկատել են, որ Յ հոգի կոտորում են գրասենեակի դրան փականը եւ նոր փական տեղադրում: Մի քանի րոպէ յետոյ այնտեղ են ժամանել կուսակցութեան ներկայացուցիչները, որոնց տեսնելով փականը կոտորողներից 2-ը հեռացել են, իսկ միւսը չի հասցրել: Պարզուել է, որ փականը կոտորողներից մէկը թատրոնի գլխաւոր ինժեներն է:

«Ժառանգութիւն» կուսակցութեան գրասենեակի դրան փականը կոտորու պահուն

«Ժառանգութիւն» կուսակցութեան անդամ Յովսէփ Խուրշուդեանը «Ազատութիւն» ռադիոկայանին ասաց, որ այս ամէնի հիմքում քաղաքական դրդապատճառներ են: Ըստ նրա, օգտուել են այն բանից, որ կուսակցութեան առաջնորդ Բաֆֆի Յովհաննիսեանը երկրում չէ եւ որոշել են փակել գրասենեակը: «Դռները կոտորել են, ներս են մտել: Չգիտեմ՝ որքան ժամանակ են ներսում եղել, ինչ են հանել ներսից: Գիտեմք միայն, որ յետոյ պլոմբել են դուռը եւ հիմա նրանց պլոմբել է դրուած: Մեզ համար ակնյայտ է, որ սա քաղաքական պատուէր է», - նշեց Յովսէփ Խուրշուդեանը:

Պարոնեանի անուան թատրոն-

նի տնօրէն Կարապետ Շահբազեանը «Ազատութիւն» ռադիոկայանին յայտնեց, որ իր հրամանով են փոխել կողպեքները եւ Յ փոխողներն էլ թատրոնի աշխատակիցներ են եղել: Նա նաեւ հաւաստիացրեց, որ որեւէ քաղաքական դրդապատճառ չկայ: Թատրոնի շէնքի սեփականութեան իրաւունքը՝ կառավարութեան որոշման համաձայն, փոխանցուած է պետական գոյքի կառավարման վարչութեանը: Վերջինս էլ պահանջել է, որ շէնքի յանձման պահի որեւէ այլ գրասենեակ այնտեղ չլինի: «Թող գնան եւ պայմանագիր կնքեն պետական գոյքի կառավարման վարչութեան հետ, եւ որեւէ խնդիր չունենմ», - աւելացրեց թատրոնի տնօրէնը:

ԿՈՆԴՈՒԶԱ ՌԱՅՍԻ «ԱԶՔԵՐՆ ՈՒ ԱԿԱՆՋՆԵՐԸ»՝ ԴԱՅԱՍԱՆՈՒՄ

ԵՐԵՒԱՆ, «ԱՅԲ-ՖԷ»: Մարտի 6-8-ը Հայաստանում է Եւրոպայի ու Եւրասիայի գործերով փոխպետքարտուղարի տեղակալ Մեթիւ Բրայզան, որը բացի «լաւ դիւանագէտ» բնութագրումից նաեւ ներկայացուած է իբրեւ «հանրագեորդիկ հարցերի շուրջ մեծ փորձառութիւն» ունեցող անձ:

Ամերիկացի պաշտօնեան, սալայն չհրաժարուեց նաեւ քաղաքական ինդիւրներին անդրադառնալուց: ԼՂՀ հակամարտութեան կարգաւորման ընթացքի մասին խօսելիս պարոն Բրայզան նշեց. «Ես չեմ համաձայնուի այն մարդկանց հետ, որոնք ասում են, որ Ռամբոյէն ձախողուեց, Գործընթացը վերջացաւ եւ Միսկի խումբը սպառուեց: Կողմերը չափազանց մօտ են համաձայնութեանը կամ շրջանակային համաձայնութեանը»: Մեթիւ Բրայզան կրկնեց արդէն մի քանի անգամ ասուած այն միտքը, որ մնացել է ճշդել մի քանի հարց, որոնք եւ ամենադժուար հարցերն են. «Պետութիւնների ղեկավարներն իրենք պէտք է որոշեն, թե երբ է լինելու կարգաւորման ժամկէտները»:

Ինչ վերաբերում է իր բուն առաքելութեանն, ապա պարոն Բրայզան այսօր արդէն հասցրել է հանդիպել Հայաստանի բարձրաստիճան պաշտօնեաների հետ: Հանդիպումների ընթացքում հիմնականում քննարկուել են հանրագեորդի անվտանգութեան ինդիւրների համատեղ ծրագրերի իրականացման, տարածաշրջանային հանրագեորդի անվտանգութեան եւ համատեղ անվ-

տանգութեան խնդիրներին վերաբերող հարցերը: Այդ խնդիրների շուրջ ամերիկացի պաշտօնեան հանդիպել է նաեւ ՀՀ հանրագեորդիկ նախարարի ու այդ ոլորտի մասնագէտների հետ: «Հայաստանը երկար տարիների փորձ ունի Ռուսաստանի հետ զազամատակարարման ոլորտում համագործակցելու առումով: Դա պէտք է շարունակուի», - նշեց Մեթիւ Բրայզան, որը նաեւ հանգիստ վերաբերուեց Իրան-Հայաստան զազատարի կառուցման փաստին: Պաշտօնեան միայն նշում էր, որ հանրագեորդի ոլորտը պէտք է ղեկավարի ֆիկացուի ու ոչ միայն զազամատակարարման, այլեւ հիւր, կիթթեմալ, միջուկային եւ այլընտրանքային այլ էներգաղբերների առումով:

Ի դէպ, ԱՄՆ փոխպետքարտուղարի տեղակալը լաւատեղեակ էր նաեւ Հին Զուղայում հայկական խաչքարերի ոչնչացման խնդրին: Այդ գործողութիւնները նա բնութագրեց իբրեւ «ողբերգութիւն» եւ նշեց. «ԱՄՆ-ն չի կարող միջոցներ ձեռնարկել այդ կանխելու համար, քանի որ դա այլ պետութիւնում է: Սակայն Ատրպէյճանի ղեկավարութեան հետ հանդիպումների ժամանակ մենք այդ խնդրի մասին խօսում ենք: Նրանք գիտեն, թէ ինչ լրջութեամբ ենք մենք վերաբերում այդ խնդրին: Յոյս ունենք, որ այն ով թոյլ է տուել դա խստագոյն կը պատժուի»: Հայաստանեան այցի առումով պարոն Բրայզան նշեց, որ ակնյայտ տեսնում է երկրում տեղի ունեցած փոփոխութիւնները:

ԼՈՒՐԵՐ

ԴԱՏԱՐԱՆԸ ՄԵՂՍՈՒՆԱԿ Է ՃԱՆԱԶՈՒՄ ՌԱՄԻԼ ՍԱՖԱՐՈՎԻՆ

«ԱԶԱՏՈՒԹԻՒՆ ՌԱՏԻՈՅ»:
Հայ սպայ Գուրգեն Մարգարեանի սպանության մեջ մեղադրուող ատրպեյցիական սպայ Ռամիլ Սաֆարովի նկատմամբ դատավարության հերթական նիստում Բուրյակյանի դատարանը մեղադրանակ է ճանաչել ամբաստանելով:

Հայ սպայ Գուրգեն Մարգարեանի սպանության մեջ մեղադրուող ատրպեյցիական սպայ Ռամիլ Սաֆարովի դատարանում:

Մարգարեանի ընտանիքի շահերը պաշտպանող փաստաբան Նազելի Վարդանյանը «Ազատության»

ուղղորդականին տուած բացառիկ հարցազրույցում տեղեկացրեց, որ դատարան հրաժարուած երկու հունգարացի վկաների ցուցմունքները եւ 4-րդ փորձագետի եզրակացութիւնը լսելուց յետոյ դատարանը մերժել է Սաֆարովի պաշտպանների բոլոր միջնորդութիւնները նոր վկաներ հրաւիրելու վերաբերեալ եւ, հիմք ընդունելով առաջին փորձագետի եզրակացութիւնը (յանցանքի պահին Սաֆարովի մեղադրանակ լինելու մասին), որոշել է, որ բաւարար տեղեկութիւններ կան գործի առնչութեամբ մեղադրող եւ պաշտպանող կողմերի վերջնական եզրակացութեան համար:

«ՔՈՉԱՐԵԱՆԸ ՈՂԲԵՐԳԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿՈՒՄ Է»

ԵՐԵՒԱՆ, «ԱՅԲ-ՑԻ»:
«Գաղափարների գեներատոր» պատգամաւոր Հմայեակ Յովհաննիսեանը՝ իր բառերով, Մարտ 7-ին «Փակագիծ» ակումբում ներկայացրեց Ղարաբաղի հարցի լուծման այն սցենարը, որ մշակել են «Համաշխարհային քաղաքակրթական կենտրոնները»:
Ըստ Հմայեակ Յովհաննիսեանի, 1998 թուականի իշխանափոխութիւնը եղել է ոչ թէ ուժայինների ճնշման տակ, կամ Լեւոն Տէր-Պետրոսեանի հրաժարականի պատճառով, այլ քաղաքակրթական կենտրոնների մշակած սցենարի համաձայն: Ղարաբաղը եւ Հայաստանը պէտք է բանակցութիւններում ներկայանան մէկ դէմքով. ըստ նրա՝ հենց այդ սցենարի շրջանակներում էլ տեղի ունեցաւ 1998-ի իշխանափոխութիւնը: Սցենարը մշակուեց այն ժամանակ, «երբ համաշխարհային այդ կենտրոնները հասկացան, որ Հայաստանի եւ Ղարաբաղի իշխանութիւնների միջեւ կայ որոշակի անհամաձայնութիւն»:
«Այսօր Ռոբերտ Բոչարեանը

Պատգամաւոր Հմայեակ Յովհաննիսեան

ողբերգական վիճակում է, ծանր վիճակում է, որովհետեւ գիտակցում է, որ այն սցենարի պատճառով, որի մաս է կազմում ինքը, Ղարաբաղը գրկուած է Արեւելեան թիմորի կամ հենց Կոստովոյի օրինակով, նախադէպով ինքնորոշման իրաւունքի սկզբունքի համաձայն կոնֆլիկտը լուծելու իրաւունքից»,- եզրակացնում է Հմայեակ Յովհաննիսեանը:

ՀԱՅ ՊԱՇՏՕՆԵԱՆԵՐ ԿԱՍԿԱԾԻ ՏԱԿ ԵՆ

Շարունակուած էջ 1-էն
Թերթը այս մասին անդրադառնալով կը յայտնէ,- «Այժմ դժուար է ասել, թէ Հայաստանի համար գեկուցը ինչ հետեւանք կարող է ունենալ, բայց փաստ է, որ ԱՄՆ դժգոհութիւն է յայտնում Հայաստանում կողուպցիայի դէմ պայքարի մակարդակից եւ բաց տէքստով նշում է, որ հայ, ուշադրութիւն դարձրէք, բարձրաստիճան սպանութեանը չեն մերկացուել թմրանիւթերի ապօրինի շրջանառութեան գործում»:
Պետական քարտուղարութիւնը իր գեկուցին մէջ հայաստանցի պաշտօնեաներու անուններ չէ յիշած:

Յառաջիկայ օրերուն պիտի հրապարակուի նաեւ Պետական գրասենակի տարեկան գեկուցը, ժողովրդավարութեան եւ մարդու իրաւունքներու վերաբերեալ: Վերջերս Երեւանի մօտ Ամերիկայի Դեսպան ծիմ էվընզ յայտնած էր թէ, Միացեալ Նահանգներու տեսակէտը Հայաստանի վերաբերեալ, տեղ կը գտնէ այդ գեկուցին մէջ:
Կաշառակերութեան մասին այս գեկուցի լոյսին տակ, ամբողջական տեղեկագիրին մէջ Հայաստանին վերաբերող մասը շատ հաւանաբար պիտի պարունակէ բաւական խիստ կեցուածք՝ ժողովրդավարութեան ետընթացի կապակցութեամբ:

ՄԻԽԱՅԻԼ ԳՈՐԲԱՉՈՎ. «ԱՏՐՊԵՅՃԱՆԻ ԿԱԶՄԻՑ ԼԵՌՆԱՅԻՆ ՂԱՐԱԲԱՂԻ ԴՈՒՐՍԲԵՐՄԱՆ ՀԱՐՑԸ ԱՐԴԱՐԱՑՈՒԱԾ ԷՐ»

«ԱԶԱՏՈՒԹԻՒՆ ՌԱՏԻՈՅ»:
ԽՍՀՄ վերջին նախագահ Միխայիլ Գորբաչովը «Մոսկովսկի կոմսոմոլեց» թերթի հարցազրույցում անդրադարձել է նաեւ Լեւոնային Ղարաբաղի հակամարտութեանը:
Պատասխանելով հարցին, թէ արդե՞ք կարող էր Մոսկուան պահանջել Ատրպեյցիանից աւելի մեծ ինքնիշխանութիւն տրամադրել Ղարաբաղին՝ առանց Հայաստանի հետ միանալու, Միխայիլ Գորբաչովը պատասխանել է,- «Մոսկուան պատրաստուած էր 180 հազար բնակչութիւն ունեցող Լեւոնային Ղարաբաղի զարգացմանը յատկացնել 1 միլիարդ ռուբլի, ստիպել Պաքուին վերականգնել բոլոր դոտացիաները, բացել կապը Հայաստանի հետ եւ Լեւոնային Ղարաբաղին տրամադրել ինքնավար հանրապետութեան կարգավիճակ»:
«Բայց այդ ժամանակ Հայաստանի Գերագոյն խորհրդի նիստում Լեւոնային Ղարաբաղը հռչակուեց Հայաստանի անբաժանելի մաս: Ես ինչ պէտք է անէի: Չորքե՞ր մտցնէի Հայաստան: Իմ տեսանկիւնից, Ատրպեյցիանի կազմից Լեւոնային Ղարաբաղի դուրսբերման հարցը արդարացուած էր», - յայտարարել է Գորբաչովը եւ աւելացրել,- «Փորձելով ման հնարաւոր էր հասնել միայն ԽՍՀՄ շրջանակներում: Ուժի կիրառումը ոչ մի արդիւնք չէր տայ»:

ԽՍՀՄ վերջին նախագահ Միխայիլ Գորբաչով

«ԱՌԱՆՑ ԱՏՐՊԵՅՃԱՆԻ ՀԱՄԱԶԱՅՆՈՒԹԵԱՆ ԹՈՒՐԲԻԱՆ ԶԻ ԲԱՑԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՍԱՀՄԱՆԸ»

«ԱԶԱՏՈՒԹԻՒՆ ՌԱՏԻՈՅ»:
«Իգդիրը միշտ լինելու է Ատրպեյցիանի կողքին: Այն դէպքում, երբ իրավիճակը հակասում է Ատրպեյցիանի շահերին, Հայաստանի հետ սահմանները բացելու աջակցելու քննարկումների մասին խօսք անգամ լինել չի կարող», - ըստ «Ռեզնու» գործակալութեան, յայտարարել է Իգդիրի վիլայէթի նահանգապետ Նուրադդին Արասը:
«Մեր դիրքորոշումն այս հարցում նոյնն է, ինչ 10 տարի առաջ: Սակայն այսօր Ատրպեյցիանի տարածքները օկուպացուած են: Երբ Հայաստանը քարտեզի վրայ Թուրքիայի 11 շրջաններ ներկայացնում է որպէս իր տարածքներ, տարածքային պահանջներ է ներկայացնում Սահմանադրութեան մէջ, երիտասարդութեանը քարոզում է պայքարել այդ հողերի համար, մենք չենք կարող համաձայնել բացել սահմանները», - ասել է Իգդիրի նահանգապետը:
«Միայն Ատրպեյցիանի շահերից բխող համաձայնութեան կայացման դէպքում կարող ենք մտածել սահմանները բացելու մասին», - նշել է Նուրադդին Արասը:

ԼԱՐՈՒԱԾ ՎԻՃԱԿ ՀԱՅ-ԱՏՐՊԵՅՃԱՆԱԿԱՆ ՍԱՀՄԱՆՆԵՐՈՒ ՎՐԱՅ

Շարունակուած էջ 1-էն
Ժողովուրդն այսօր չի կանգնի այնպէս, ինչպէս նա կանգնեց 88-ին»:
ՀժԿ քարտուղար Գրիգոր Յարութիւնեան առաջարկեց, որ հրատապ կարգով Ռոբերտ Բոչարեանն ու Վարդան Օսկանեանը պարտաւոր են գալ խորհրդարան եւ օրէնսդիր մարմնին տեղեկացնել բանակցային գործընթացի մէջ յառաջացած խնդիրները մասին, որմէ ետք քաղաքական ուժերը միասին պէտք է որոշեն՝ ինչպէ՞ս դուրս գալ բանակցային փակուղիէն: «Հակառակ դէպքում ընդդիմութիւնը պատերազմի վտանգը համարում է խիստ ուշալ»,- աւելցուեց Յարութիւնեան:
Բոչարեանի այս յայտարարութիւններուն գուզընթաց, վերջին օրերուն հայ-ատրպեյցիական սահմանի վրայ տեղի ունեցան զինադադարի բացման փորձեր: Հայաստանի պաշտպանութեան նախարարութեան համաձայն, Մարտի 3-ի կէսօրուայ մօտ, Իջևանի գորամասի մարտական դիրքերու ուղղու-

թեամբ արձակուած կրակի հետեւանքով գլուխէն վիրաւորուելով մահացած է 1987-ի ծնունդ շարքային Արսէն Դաւթի Զաքեւոսեան:
Նոյն օրը երեկոյեան Իջևանի գորամասի ուղղութեամբ ատրպեյցիական կրակոցները շարունակուած են: Հայկական կողմը պատասխան կրակ չէ բացած:
Մարտ 4-5-ը ատրպեյցիական զինուած ուժերը կրկին խախտած են հրադադարի ռեժիմը՝ կրակ բանալով հայկական դիրքերու ուղղութեամբ: Մասնաւորապէս, կրակ արձակուած է Մեհրապի, Իջևանի եւ Վայքի դիրքերու ուղղութեամբ:
Իր կարգի Ատրպեյցիանի պաշտպանութեան նախարարութիւնը յայտնեց, որ, Մարտ 6-ին եւ 7-ին շփման գոտիին վրայ զինադադարի խախտման հետեւանքով սպանուած է ատրպեյցիացի մէկ զինուոր, եւ վիրաւորուած՝ մէկ ուրիշ մը:
Նոյն թուականներուն, հայկական կողմը եւս արձանագրեց Վայքի, Բերդի եւ Իջևանի ուղղութեամբ ատրպեյցիական ուժերու կողմէ կրակոցներ:

ԸՆԴԱՔԿԱՆ

ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՐԱՆԳՆԵՐԸ ԵՒ ՄԱԿԸ

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՄԱՂԲԱՆ

ՊԱՏՄԱԿԱՆ ԱԿՆԱՐԿ

Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու եւ Միացեալ Ազգերու Կազմակերպութեան փոխ-յարաբերութիւնները երկար տարիներէ ի վեր կը տառապին փոխադարձ անհասկացողութիւններէ, որոնց իբրեւ արդիւնք գոյութիւն ունի անվստահութիւն, գործակցութեան պակաս, երկուստեք երբեմն ուղղակի, երբեմն ալ քողարկեալ ամբաստանութիւններ տեղի կ'ունենան: Մանաւանդ վերջին տարիներուն, յատկապէս խորհրդային Միութեան տապալումէն ետք, աշխարհի վերածուեցաւ միաբեւեռ կացութեան այսինքն աշխարհի միակ գերգոր պետութիւնը, ներկայիս կը հանդիսանայ ԱՄՆը: Այս վերջինը, իբրեւ այս հանգամանքի տէրը, յաճախ ինքզինք կաշկանդուած կը զգայ իր միակողմանի որոշումներու գործադրութեան ընթացքին, մանաւանդ երբ պարտաւորուած ըլլայ միջազգային կարծիքի հաւանութիւնը ունենալու իր տարբեր տեսակի նախաձեռնութեանց ընթացքին: Նախքան այս մասին արտայայտուելը, կ'արժէ, թէկուզ վերջին երկու հարիւր տարուան ընթացքին տեղի ունեցած միջազգային ժողով-համագործակցութեան մասին, փոքրիկ անդրադարձ մը ընել տեսնելու համար թէ աշխարհի գործերը առ հասարակ ինչպէս կը տնօրինուին: Այսպէս, 1815 թուականին, Նապոլիոնական պատերազներու աւարտին, տեղի կ'ունենար համաժողով-բոնկրես մը որուն կը մասնակցէին Անգլիան, Ռուսիան, Ֆրանսիան իր թալէրանով, Ռուսաստանը՝ Չար Աղեքանատը Առով, իսկ Աւստրիան՝ Մետերնիսով: Այս պետութիւնները քով-քովի եկան ինչ ընելու համար պարզապէս իւրաքանչիւրը իր սեփական շահերը հետապնդելով, Եւրոպային տուին նոր քարտէս մը, իրարու միջեւ ազդեցութեան գոտիներ ապահովելով:

Վիեննայի Քոնկրեսէն 60 տարիներ ետք, ռուս-թրքական պատերազմէն ետ, տեղի ունեցան երկու վեհաժողովներ, մէկը Սան Սթեֆանոյի, իսկ միւսը՝ Պերլինի մէջ: Այս երկու ժողովները մեզի, հայերու համար, շատ ծանօթ են, քանի որ այլոց շարքին, հայ ժողովուրդի ճակատագիրն ալ խնդրոյ առարկայ եղաւ, Թուրքիոյ մէջ փոքրամասնութեանց վերաբերեալ բարենորոգումներու կարգախօսով: Մանաւանդ Պերլինի պարագային, մեզի

շատ ծանօթ խորմեան Հայրիկի հուշակաւոր «Երկաթէ Շերեփ»ի արտայայտութիւնը կը մնայ, որով ալեհեր կաթողիկոսը կը հասկցնէր թէ կաթապի հերիսէն օգտուելու համար, անհրաժեշտ էր երկաթէ շերեփ մը բաժին ունենալու համար, եւ մենք հայերս չունէինք այդ շերեփը:

20րդ դարուն, համաշխարհային Ա. պատերազմի աւարտին, 1919 թուականին, Ֆրանսայի Սեւր քաղաքի մէջ, կը գումարուէր ժողով մը, որու ընթացքին, յաղթական կողմերը կը ստորագրէին դաշնագիր մը, որուն մէջ, դարձեալ մեզի ծանօթ Սեւրի դաշնագիրն է, հայերուն իրաւունքներու ճանաչումն ու հաստատումը տեղի կ'ունենայ, հուշակաւոր Ուիլսոնեան սահմաններով: Ուրիշներ իրաւունքներ ստացան, սակայն մեզի համար այդ դաշնագիրը մնաց մեռելալ տառ: Յատկանշական է որ ԱՄՆ-երը նոյնսակ մերժեցին ստորագրել Սեւրի դաշնագիրը: 1920-ին կը հիմնուէր «Ազգերու Լիկա» կոչուած միջազգային կազմակերպութիւնը, որ անկարող եղաւ, զէթ մեզի համար, նպատաւոր որոշումներ առնելու, եւ անոր հիմնադրութենէն երեք տարիներ ետք, Լոզանի մէջ, Զուիցերիա ընդմիջա մոռցուեցան Սեւրի դաշնագիրը:

Դարձեալ 1945 թուականին, Եալթայի մէջ, խորհրդ, պիտի գումարուէր ժողով մը համաշխարհային Բ. պատերազմի յաղթական Չրչիլի, Ռուզվելթի եւ Ստալինի մասնակցութեամբ: Հոս եւս, երեքները զբաղեցան իւրաքանչիւրը իր շահերու հետանդման եւ ձեռքբերման խնդիրներով: Աշխարհի զանազան շրջաններէն ներս, ազդեցութեան գոտիներ ապահովեցին, պարտաւոր կողմերու հաշուին: Մանրամասնութիւնները զանց կ'ընենք, միայն շեշտելու համար, երեքները իրենք զիրենք «աշխարհի տէրերը» նկատեցին: 1948ին էր պիտի հիմնուէր Միացեալ Ազգերու Կազմակերպութիւնը, ՄԱԿ-ը, ուրկէ ներս այդ օրերու մեծերը, դարձեալ դարձան եւ մինչեւ այսօր, զէթ իրենց մտայնութեամբ, կը մնան աշխարհի տէրերը: Մինչեւ իս. Միութեան տապալումը, աշխարհի ունեցաւ երկբեւեռ գոյավիճակ մը, իս. Միութեան եւ ԱՄՆ-երու գլխաւորութեամբ: Արժէ յիշել հոս, որ «պաղ պատերազմի» երկար տասնամեակներուն, ՄԱԿ-ի նկատմամբ որոշ հեղինակութիւն եւ հոգ չէ թէ իտէլական նկատուած յարգանք եւ պատասխանատուութիւն կը վերագրուէին: Մինչեւ իս. Միութեան հրապակէն վերացումը,

եւ ԱՄՆ-երու միաբեւեռ աշխարհի գոյավիճակի ստեղծումը, աշխարհի զանազան շրջաններու մէջ, ՄԱԿը պիտի վայելէր որոշ հեղինակութիւն եւ կշիռ:

ԻՆՉ Է ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ՆԵՐԿԱՅԻՍ

Դժբախտաբար միաբեւեռ աշխարհի ստեղծումին առնթեր, ՄԱԿ-ը կը ներկայացնէ տիւրը, եւ ողբալի պատկեր մը, յատկապէս իր հեղինակութեան տկարացումով: Դիտելով ՄԱԿ-ի ենթարկուած ճակատագիրը, կարելի է ըսել որ եթէ մեծ տէրութիւնները, յատկապէս ԱՄՆ-ները որոշ դեր ունին անախորժ այս կացութեան մէջ, ՄԱԿ-ը ինքը եւս լուրջ բաժին ունի, յատկապէս ներքին փոխադարձ, անիծեալ «կոռուպցիայի» իրական կամ ենթադրեալ գոյութեամբ: Ո՞ր մէկը յիշել պալթանե՞րը, Սուտա՞նը, Կիպրո՞սը, կամ որեւէ այլ շրջան ուր ՄԱԿ-ի ներկայութեան եւ հեղինակութեան հարց գոյութիւն ունի: Հուշակաւոր դարձած, ուտելիքի փոխարէն՝ քարիւղ (oil-for-food) ծրագիրը, իրաքի պարագային, որուն մէջ կը տեսնենք նոյնիսկ ՄԱԿ-ի քարտուղար, Քոֆի Անանի տղան, եւ իր բարեկամները, ինչպէս նաեւ, դժբախտաբար, հայազգի Պէնտոն Սեւանի անունը: Միլիոնաւոր տղարներու կաշառքի հարց մը կայ հոս: Արեւմտեան Աֆրիկէի մէջ, «ուտելիքի փոխարէն՝ սեքս», (sex for food) ծրագիրը, որ ՄԱԿ-ի պաշտօնեաները սեռային յարաբերութիւն կը պահանջէին տեղացի 12 տարեկան աղջիկներէն, իրենց ծառայութեանց համար: Գամպոնիայի մէջ, թմրանիւթերու առուծարի, Քենիայի մէջ՝ գաղթականներու վաճառք, Պալթաններու մէջ սեռային գերիներու հարց, եւ երկար է շարքը նման գայթակղութեանց, որ կը վերագրուին ՄԱԿ-ի ներկայացուցիչներուն: Գայթակղութիւնները այնքան շատ են, որ անխուսափելիօրէն կը վնասեն ՄԱԿ-ի համբաւին: Ինչ կը վերաբերի իրաքին, Սատտամ Հիւսէյն լաւ հասկցած էր մեծ տէրութեանց հաշիւները, յատկապէս անոնց կամքին տկարութիւնը, եւ օգտուած էր «ուտելիքի դէմ քարիւղի» ծրագրէն, դժբախտաբար շատ աւելի լաւ քան հայր Պուշը, Քլինթընը, Թոնի Պլէրը կամ Փութինը:

Հարցումը կը մնայ: Արդե՞ք Ամերիկա կարո՞ղ է ստիպել որ ՄԱԿ-ը պարտաւորուի ինքզինք բարեկարգել: ՄԱԿ-ը ինքզինք կարողացած էր պարտադրել Քորէայի պատերազմին մինչեւ ԼՄՈցի առաջին պատերազմը, երբ երկբեւեռ համաշխարհային գոյավիճակը կը տիրէր, հակառակ գոյութիւն ունեցող «պաղ պատերազմին»: Ներկայիս, Ամերի-

կայի միաբեւեռ ներկայութեամբ, ՄԱԿը դադարած է մնայուն թատերաբեմը հանդիսանալէ մեծ տէրութեան ց, որոնք պարզապէս կ'անտեսեն զինք: ՄԱԿ-էն ներս, ընդհանրապէս Ամերիկայի նկատմամբ, ճայնեցող մեծամասն ութիւնը ժխտական կը քուէարկէ, մինչեւ իսկ 100-էն 85 տոկոսի համեմատութեամբ: Ամերիկան այսօր գրեթէ մէկուսացուած է: Նոյնիսկ եթէ Քոֆի Անանի առաջարկած բարեփոխութիւններու պարագային, ՄԱԿ-էն ներս, բոլոր այս երկիրները, յատկապէս երրորդ աշխարհի բունակալներով դեկապոլոսով երկիրները, Ամերիկայի դէմ պիտի ելլեն: Աւելին կայ դեռ: Ամերիկան այնքան զորաւոր է որ, օրինակի համար, բնական մեծ աղետներու պարագային, ինչպէս Յունամին էր, Ասիոյ մէջ, միայն Ամերիկան է որ կրնայ անմիջական օգնութիւն հասցնել տառապող մարդկութեան, բան մը որ ՄԱԿ-ը անկարող է ընելու: Բազմազգ կազմակերպութիւնները կը նմանին այս յօդուածի մէջ յիշուած Վիեննայի Քոնկրեսին, ուր տիրող մասնակից երկիրներու շահերն են: ՄԱԿ-ի դիւանակալութիւնը-պիւրոքրասին մինչեւ շարժի, ամերիկեան զրահաւորները, օդանաւներ, զօրքը եւ տղարները արդէն աղետի գօտին են, աղետեալներուն օգնելու համար: Նոյնիսկ եւրոպական տէրութիւնները անկարող են անհրաժեշտ օգուտը հասցնել, ուր մնաց Յրդ աշխարհի աղքատները: «Քառուկոյ» Պուշը իր հզօրութեամբ եւ հաւաքած տղարներով արդէն ներկայ է, եւ արագաբար: Սուտանի Տարֆուրի պարագան պերճախօս է, ուր Ամերիկան կը մերժէ իր մասնակցութիւնը բերելու հիմնական եւ զօրաւոր սկզբունքը այն է թէ ի՞նչ կրնաս ընել, եւ ի՞նչ արագութեամբ: Այս մարզէն ներս, ուր ալ աղետը պատահի, Յունամի, երկրաշարժ, նոյնիսկ Քաթրինա, հակառակ իր թերացումներուն, Ամերիկան գլխաւոր ներկան է, եւ այս է որ կը խօսի: ՄԱԿ-ի մարդասիրական արտայայտութիւնները օդի մէջ նետուած խօսքեր են, գործն է որ կը յաղթէ: Այս է կացութիւնը ներկայիս: Ինչ որ ըլլան, Ամերիկայի հասցէին եղած քննադատութիւնները, թէ Ամերիկան միակողմանի կը շարժի, ՄԱԿ-ը կ'անտեսէ, իրաքի, Աֆղանիստանի մէջ, մեծագոյն ներկայութիւնն է, հակառակ իր ունեցած մեծ ու փոքր դաշնակիցներուն, հակառակ այս բոլոր քննադատութեան գործը ընողը միաբեւեռ աշխարհի մեծ տիրակալը Ամերիկան է, իր հզօրութեամբ եւ կարելիութիւններով: Միշտ այսպէս եղած է - զօրաւորը կը յաղթէ ինչ որ ալ ըլլան իր շարժառիթները, քանի որ գործելու ատակ է, եւ տրամադրելի: Ասկէ խուսափում չկայ...

A.B.A. INSURANCE SERVICES
Commercial
Auto
Fire
Life
Health
Blue Cross of California
Blue Shield of California
30th ANNIVERSARY
E-mail: BMaronian@AOL.com

ԱՊԱՌՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ ԱՆԻՐԱԺԵՇՏ Է
ԵՐԲԵՔ ՈՒՇ ԶԷ ՎԵՐԱՔՆՆԵԼՈՒ ԶԵՐ ԱՊԱՌՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ
ՊԵՏՐՈՍ ԵՒ ՄԻԱՍԱՆԹՈ ՄԱՐՈՆԵԱՆ
818 500-9585 ABA INSURANCE SERVICES 805 E. Broadway . Glendale, CA 91205
ONE EIGHT HUNDRED FOUR "HAI-TAD"

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԱՅՅԵԼՈՒԹԻՒՆ ԴԱՅՈՑ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ԹԱՆԱԳԱՐԱՆ-ԻՆՍՏԻՏՈՒՏ

ԹՈՐՈՍ ԹՈՐԱՆԵԱՆ

Կրնան այս հաստատությունը կոչել սրբավայր մը, ուր մեր ազգային խոշորագույն ողբերգությունը կը ներկայացուի իր դաժանագույն ջարդերով, նաեւ՝ հերոսական ոգորումներով:

Կիրթ ու զարգացած, դէպքերուն տեղեակ ուղեցույցներ համընթաց կ'առաջնորդեն ձեզ ու կուտան փաստագրական եղելութիւններ սարսուռի ոճրագործութիւններու մասին, տալով այնպիսի տեղեկութիւններ, ի լուր որոնց կը դժուարանաս գապել արցունքներդ ու մտովին կ'արտասանեց Սիամանթոյի յայտնի խօսքերը.-

- Ով մարդկային արդարութիւն թող որ թքնեմ քու երեսիդ: Անգոր մարդու մը ճիշդ չէ այս, այլ վերապրելու, իր հողին տէրը դառնալ ուզող հայու պոռթկումը:

Հետեւելէ ետք ուղեցույցներու բացատրութիւններուն, ուղեցինք տեսնել թանգարանի անօրէն Լ. Ա. Բարսեղեանը, որուն վերջին տարիներու աշխատանքն երուն արձագանգը տեղ գտած էր հայ մամուլի էջերուն վրայ:

Իմ հրատարակութիւններէս երբ մի քանի հատոր ներկայացուցի բազմաշատ հեղինակին, ան փոխարէնը բեռ մը գիրք յանձնեց ինձի, որոնցմէ երկուքը թանգարան-ինստիտուտի պարբերականը կը ներկայացնէր՝ «Հայոց Յեղասպանութեան Պատմութեան եւ Պատմագրութեան Հարցեր»:

Ծաւալուն երկու հատոր, ուր կը հանդիպիք հայ եւ օտար մասնագէտ գրողներու յօդուածներուն: Հրատարակութիւն մը արդարեւ, որ վաղուց կը սպասուէր եւ որուն մտքով ինքնուրուագէր օտար լեզուով հրատարակուիլը անհրաժեշտ պահանջ է անկասկած:

Այո, անհրաժեշտ է օտար ընթերցողին ներկայացնել ճշմարտութիւնը օտար լեզուով մը, որ շատերու կողմէ ըմբռնելի ըլլայ:

Կը թուեմ Լաւրենտի Բարսեղեանի ինձի մատուցած գիրքերուն ցանկը, որպէսզի պարզ դառնայ, թէ ինստիտուտը որպիսի աշխատանքի մը նուիրուած է վերջին տարիներուն, աշխատանք, որ տակաւին չէ արժանացած պէտք եղած գնահատանքին: Փակագիծի մէջ յայտնեմ, թէ վերոյիշեալ պարբերականի խմբագրական յանձնախումբի նախագահը Լ. Բարսեղեանն է: Կը ներկայացնեմ գիրքերու ցանկը եւ ապա արտայայտուիմ այդ հրատարակութիւններու մէկ քանիին.-

1. Արթուր Պէլլէրեան - Մեծ Տէրութիւնները, Օսմանեան Կայսրութիւնը եւ Հայերը Ֆրանսական Արխիւներում (1914-1918):

2. Հայոց Յեղասպանութիւնը Գերմանիայի Դիւանագէտների Հաղորդագրութիւններում (1915-1918 թթ.):

3. Աւստրիո-Հունգարիայի Դիւանագէտների Հաղորդագրութիւնները Հայոց Յեղասպանութեան Մասին (1915-1918 թթ.):

4. Հայոց Յեղասպանութիւնը Օսմանեան Թուրքիայում եւ Մեծ բրիտանիան (1915-1918 թթ.):

5. Հայոց Յեղասպանութեան Դատապարտումը Մեծ Բրիտանիայի Խորհրդարանում (1915-1918 թթ.):

6. Հայոց Յեղասպանութիւն եւ Հրէական Հրոքոստ-Համեմատական Փորձ:

7. Աւստրալիայի Խորհրդա-

րանական Քննարկումները Հայոց Յեղասպանութեան Մասին (1997-1999 թթ.):

8. Հայ Ժողովուրդի Կորուստները Առաջին Աշխարհամարտի Տարիներին:

9. Ռուսաստանը եւ Հայոց Յեղասպանութիւնը 1915-1917 թթ. (փաստաթղթերի ժողովածու):

10. Ա.Մ.Ն.-ի Պաշտպանական Վաւերագրերը Հայոց Յեղասպանութեան Մասին, կազմող՝ Արա Սարաֆեան:

11. Արամ Անանեան - Հայոց Յեղասպանութեան Ժխտման Փորձ:

12. Հայ Թուրքական Երկխօսութեան Նոր Փորձ (Թուրք-հայկական յանձնաժողովի գործունէութեան մասին):

Արամ Անանեանը վերոյիշեալ գործերը պատրաստողներուն մէջ յարաբերաբար ամենէն երիտասարդն է: Ահա կը ներկայացնենք իր գոյգ գործերը.-

Ա. ԴԱՅ-ԹՈՒՐԵԱԿԱՆ ԵՐԿԻՆՕՍՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐ ՓՈՐՁ - 2003

Հեղինակը իր գիրքին առաջին իսկ էջին վրայ կը գրէ.- «Ի սկզբանէ անկախութեան ընտրա-

խաւը հանդէս եկաւ հարեւան պետութիւնների հետ բարիդրացիական յարաբերութիւնների հաստատման կարեւորութիւնը ապացուցող եւ հաշտեցման կոչ անող յայտարարութիւններով, սակայն այս մօտեցումը չդիմացաւ պատմութեան քննութեանը՝ բախուելով հարեւանների անգիշում դիրքորոշումներին»:

Պարզ է թուրքերը բոլորովին այլ դիտակէտ ունէին, առաջինը՝ լուծել Արցախեան հարցը ինչպէս իրենք կ'ուզեն, եւ երկրորդ՝ Հայաստանի եւ Թուրքիոյ միջեւ սահման ճանչնալ Խորհրդային Միութեան շրջանի հայ-թուրքական սահմանը:

Բարիդրացիական յարաբերութիւնները նկատի ունենալով, տակաւին 1991 թուականի Ապրիլին.- «Լեւոն Տէր Պետրոսեանը, Երեւանում ընդունելով Մոսկուայում Թուրքիոյ դեսպան Վուրպին, ասաց.- «Խ.Ս.Հ.Մ.-ը փոփոխութիւնների է ենթարկում: Ուզում ենք բարեկամանալ: Պատրաստ ենք ամէն տեսակի փոխշահակէտ համագործակցութեան»:

Կը տեսնէ՞ք տարբերութիւնը անմիջական կեցուածքի:

Այսպէս Ատրպէյճանն ու Թուրքիան շրջափակեցին Հայաստանը եւ պահանջ ներկայացուցին չխօսիլ պահանջատիրութեան շուրջ, նաեւ մեծ Եղեռնի ու դուրս բերել հայկական գօրքերը Ղարաբաղէն ու գրաւեալ շրջաններէն, ճանչնալով Ատրպէյճանի իշխանութեան ենթակայ մնալը Արցախին:

Կը պակսէր թուրքերուն ըսել.- բարի եկաք, կը սիրէ՞ք ձեր մայրը:

Թուրքը հասաւ հոն, որ իր նախագահին՝ Էթեմ ի կողմէ յայտարարեց. «Հայերը չեն սովորել Անատոլիայի փորձառութեան իրենց դասը եւ այն պատիժը, որ ստացել են»: Այս սպառնալիքին վրայ թուրքերը աւելցուցին Կիպրոսի հիւսիսային մասը իրենց գրաւելուն դասը եւ հայաստանի սահմաններուն մօտ թուրքական 200,000-նոց բանակի կուտակումը, բաներ, որոնք ՄԱԿ-ի ընդունած օրէնսդրութեամբ իսկ յանցագործութիւն են: Յառաջացող էջերուն մէջ հեղինակը անձնական դիրքորոշում մը ցոյց կու տայ Հ.Հ.Տ.-ի եւ Լեւոն Տէր Պետրոսեանի հասցէին. երիտասարդ պատմաբանը կրնայ խիզախ խօսքեր արտա-

Շար.ը էջ 19

ՅՈՒՐԵԼԻՆԱԿԱՆ ՀԱՆՌԻՍՈՒԹԻՒՆ

Նուիրուած՝

ԹՈՐԳՈՄ ՓՕՍԹԱՃԵԱՆԻ ԳՐԱԿԱՆ, ԿՐԹԱԿԱՆ, ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ԲԱՐԵՍԻՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԷՆՈՒԹԵԱՆ

50 ԱՄԵԱԿԻՆ

Հովանաւորութեամբ՝

ԳԵՐՇ. Տ. ՅՈՎՆԱՆ ԱՐՔ. ՏԷՐՏԷՐԵԱՆԻ

ԲԱՐԵՆԱՄ ԱՌԱՋՆՈՐԴ ԱՐԵՒՄՏԵԱՆ ԹԵՄԻ

Յորելիճակաց Բանդիսութեան իրենց մասնակցութիւնը կը բերեն՝

- ՀԱՅ ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ
- ԹԷԲԷԱՆ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ
- ՆՈՐ ՍԵՐՈՒՆԴ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ
- ՄԱՇՏՈՑ ԳՈՒԷՃԸ
- ԻՐԱՆԱՀԱՅ ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ
- ՊՈԼՍԱՀԱՅ ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ
- ԱՄԵՐԻԿԱՀԱՅ ԳՐՈՂՆԵՐՈՒ ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ

ԿԻՐԱԿԻ, ԱՊՐԻԼ 2, 2006, ԿԵՍՕՐԷ ԵՏՔ ԺԱՍԸ 5:00-ԻՆ

ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻ ԳԱՆԻԾԻՆ ՄԷՋ

3325 North Glenoaks Boulevard, Burbank

Հանդիսութեանէն ետք տեղի պիտի ունենայ ճՈՒ շԻՐԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆ

ՄՈՒՏԲԸ՝ ԱԶԱՏ — ՍԻՐՈՎ ՀՐԱԻՐՈՒԱԾ Է ԳՐԱՍԷՐ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆԸ

ՐԱՅ ՍՓԻՒՔ

ՄԱՆՈՒԷԼ ԱԴԱՄԵԱՆԻ «ՄԱՐԱՊԱՐՏԸ» ԹԱՏԵՐԱԽԱԴՐ ՄԵԾ ՅԱԶՈՂՈՒԹԵԱՄԲ ԲԵՄԱԴՐՈՒԵՑԱԲ ԼՈՆՏՈՆԻ ՄԷՋ

«Նոր Սերունդի Ձայն» ամսագրի նախաձեռնություններով, շաբաթ 25 փետրուար 2006-ին, Լոնտոնի Ealing Town Hall-ի Victoria սրահին մեջ բեմադրուեցաւ Մանուէլ Ադամեանի «Մահապարտը» թատերախաղը: Յայտնենք նաեւ, որ վերոյիշեալ թատերախաղը, 2004-ի Օգոստոսին, բեմադրուած էր Երեւանի «Պատանի Հանդիսատես» թատրոնի բեմին վրայ, նոյնանուն թատրոնի դերասաններու մասնակցութեամբ. (բեմադրիչ եւ թատրոնի ղեկավարը Վահագն Մանուկը): Յետագայ ամիսներուն բեմադրութիւնը կրկնուեցաւ:

«Մահապարտը» նիւթը կ'առնչուի դարաբաղեան ազատագրութեան պատերազմին: Թատերախաղի գլխավոր հերոսը, արցախեան ազատամարտիկ, ամերիկահայ Մոնթէ Մելքոնեանն է (բեմականացման մէջ՝ Լորանս անուանով): Լորանսը, լքելով Ամերիկայի իր հանգիստ ու ապահով կեանքը կը հասնի Արցախ, մասնակցութիւնը բերելու համար

ազատագրական պայքարին ընթացքին Հայրենիք-Սփիւռք կատարեալ միասնականութեան: «Մահապարտ»ի գլխավոր հերոս Լորանսի կերպարը այն սփիւռքահայն է, որ Արցախ հասաւ եւ յանուն հայրենիքի ազատութեան զոհուեցաւ:

Փետրուարի 25-ին, Լոնտոնի Ealing Town Hall-ի Victoria սրահը լեցուն էր աւելի քան 400 հանդիսատեսներով, ներկայ գտնուելու համար «Մահապարտը» թատերախաղի բեմադրութեան: Հանդիսատեսի առաջին շարքին վրայ կը գտնուէին՝ Մեծն Բրիտանիոյ եւ Հիւսիսային Իռլանտայի ՀՀ արտակարգ եւ Լիազօր դեսպան Վահէ Գաբրիէլեան եւ Տիկին Գաբրիէլեան, բրիտանահայոց թեմին Առաջնորդ Տ. Նաթան Եպիսկոպոս, Յովհաննիսեան, Նոր Սերունդ Մշակութային Միութեան ատենապետ՝ ընկ. Եղիա Եղիազարեան եւ Տիկին Սիլվա Եղիազարեան, «Մահապարտը» թատերախաղի հեղինակ ընկ. Մանուէլ Ադամեան եւ Տիկին Լիլի Ադամեան, Արժանապատիւ Տ. Շնորհք Քհնյ. Բաղդասարեան եւ Տիկին Մոնա Բաղդասարեան, Տէր եւ Տիկին Սերոբ եւ Օդէթ Բազիլ, Տիար Ասատուր Կիլգէլեան: Երեկոյն իր բովանդակային ելոյթով բացաւ Երեւանի «Պատանի Ստեղծագործողներու Կեդրոն»ի տնօրէնուհի Լաուրա Աւետիսեան, բարիպալատ մաղթեց բոլոր ներկաներուն եւ ընդգծեց հայրենիք-Սփիւռք համագործակցութեան կարեւորութիւնը, յատկապէս մշակութային կապերով, ապա բեմ հրաւիրեց դերասաններ Արմէն Սանթրոսեանը, Արթուր Կարապետեանն ու Իշխան Ղարիբեանը որպէսզի նախքան ներկայացման սկիզբը ասմունքէն Մանուէլ Ադամեանի ստեղծագործութիւններէն: Արուեստագէտները ուղիղ կէս ժամ ասմունքեցին Ադամեանի հայրենասիրական բանաստեղծութիւններէն, որոնց շարքին՝ «Տաղ Առ Մեսրոպ Մաշտոց», «Կապոյտ Սեւան», «Վազրանուն Արքան»: Վերջինը՝ Արքայից Արքայ Մեծն Տիգրանին նուիրուած բանաստեղծութիւն էր: Ասմունքի բաժինէն ետք, քսան ընթացքով դադար տեղի ունեցաւ, ապա Երեւանի «Պատանի Հանդիսատեսի թատրոն»ը, դերասանները՝ Իշխան Ղարիբեան, Արմէն Սանթրոսեան, Արթուր Կարապետեան, Մարիամ Ղազանչեան, Գոհար Կարապետեան, (գե-

Ելոյթ կ'ունենայ Մ. Ադամեան

ղարուեստական ղեկավար եւ բեմադրող Յակոբ Ղազանչեան) յաջորդաբար բեմ մուտք գործեցին ու ծաւալեցին բեմադրութեան մերթ հերոսական եւ մերթ յուզիչ գործողութիւնները: Լորանսի (Իշխան Ղարիբեան) եւ Ռուզանի (Գոհար Կարապետեան) կերպարները՝ թատերախաղի գլխավոր հերոսները, ինչպէս Երեւանեան, նոյնպէս լոնտոնեան բեմադրութեան ժամանակ, տիրապետեցին բեմին, այդ գծով նաեւ հանդիսատեսներու մտքերուն եւ զգացումներուն: Իր համոզիչ խաղարկութեամբ տիրող ներկայութիւն էր նաեւ ՀՀ վաստակաւոր արուեստագէտ, հայ բեմի կաղնիներէն «Պատանի Հանդիսատեսի» թատրոնի երկարամեայ դերասան Արմէն Սանթրոսեանը: «Մահապարտ»ի Լոնտոնեան բեմադրութեան ընթացքին, խոր ապրումներով հիանալի ինքնահաստատում կատարեց Արթուր Կարապետեանը: Պարմանի դերասանուհի Մարիամ Ղազանչեան, իր համարձակ, անմիջական ու համոզիչ խաղարկութեամբ յայտնութիւն եղաւ Լոնտոնի հանդիսատեսին համար: Բեմադրիչ Յակոբ Ղազանչեան, յաղթահարելով աշխարհագրական հեռավորութիւններուն առնչուող դժուարութիւնները, կարողացաւ կրկնել Երեւանեան իր այն յաջողութիւնները, որոնք առնչուեցան «Մահապարտ»ին, 2004-ին: Լոնտոնի հանդիսատեսը, որոնց մէջ կային նաեւ բազմաթիւ անգլիացիներ (անոնք բարեկամ թարգմաններու միջոցով հետեւեցան ներկայացումին), ի սրտէ գնահատեցին Յակոբ Ղազանչեանին, թատերախաղի հեղինակ Մանուէլ Ադամեանին, դերասաններուն, ինչպէս նաեւ կազմակերպիչներուն:

Ներկայացման աւարտին, բեմ բարձրացան Յակոբ Ղազանչեանն ու Մանուէլ Ադամեանը. ան խօսք առնելով շնորհակալութիւն յայտնեց ներկայացման բեմադրիչին (Director of International Festival of Shakespeare, Mono Performance

«Armmono», Artistic Director of Yerevan State Youth Theatre, President Armenian National Center of International Theatre Insitute / UNESCO/ եւ դերասանական կազմին, իրենց յաջող ու յաղթական ելոյթին համար, ընդգծելով միաժամանակ, թէ գալիք օրերն ու պայմանները կրնան այնպիսի զարգացումներ ունենալ, որ մեր ժողովուրդը կարիքն ունենայ նոր Լոնտոններու (Մոնթէ Մելքոնեաններու), որուն համար ալ պատրաստ պիտի գտնուինք, ապա շնորհակալութիւն յայտնեց նաեւ Նոր Սերունդ Մշակութային Միութեան ատենապետ Ընկ. Եղիա Եղիազարեանին եւ Տիկին Սիլվա Եղիազարեանին, Տիկին Լիլի Ադամեանին, անոնց կատարած կազմակերպչական լուրջ աշխատանքներուն համար, ինչպէս նաեւ բոլոր անոնց, որոնք նպաստեցին «Մահապարտ»ի լոնտոնեան բեմադրութեան աշխատանքներուն: Հուսկ խօսք առաւ նաեւ բեմադրիչ Յակոբ Ղազանչեան, շնորհակալութիւն յայտնեց «Նոր Սերունդի Ձայն»ի անձնակազմին եւ անոր տնօրէն Եղիա Եղիազարեանին, ինչպէս նաեւ բոլոր հանդիսատեսներուն:

Ներկայացման աւարտէն ետք, հայրենի հիւրերը, «Նոր Սերունդի Ձայն»ի անձնակազմը, ընկերներ, ինչպէս նաեւ բազմաթիւ խանդավառ հանդիսականներ, ներկայ գտնուեցան Al Bassam լիբանանեան ճաշարանին մէջ կայացած ճոխ ընդունելութեան: Երաժշտութիւնը, երգն ու պարը, ելոյթները ջերմ ու անմիջական մթնոլորտ ստեղծեցին, որը տեւեց մինչեւ առաւօտեան ժամերը: Սոյն ընդունելութեան կազմակերպման եւ նիւթական աջակցութեան մէջ իր գնահատելի ներդրումը ունեցաւ Վարիչ Մարմնի անդամ Ընկ. Միհրան Աւագեան:

Կիրակի 26 Փոտրուարին թատերախումբի անդամները՝ Լոնտոնէն ուղիղ թռիչքով վերադարձան հայրենիք:

ԹՂԹԱԿԻՑ

Դերասանները ձեռնարկի աւարտին

ազատագրական պայքարին: Ան որպէս զինուոր հերոսական եւ կազմակերպչական գործեր կը կատարէ, կը դառնայ թշնամիի սարսափը: Լորանս իր մարտական պայքարի տարիներուն, որպէս մարտնչող, կողքին կ'ունենայ «Ղարաբաղի Հրեշտակը»՝ Ռուզանը: Լորանսն ու Ռուզանը կ'ամուսնանան եւ այս անգամ որպէս ամուսիններ հայոց ազատամարտիկներու հետ միասնաբար կը շարունակեն մարտերը, որոնք ընթացքին սակայն Լորանս մարտադաշտին վրայ կը գոհուի:

«Մահապարտ»ի լոնտոնեան բեմադրութիւնը երկու առումներով կարեւոր նախաձեռնութիւն հանդիսացաւ. առաջին հերթին, թատերական-գեղարուեստական յաղթանակ մը եղաւ թատերախումբի անձնակազմին եւ կազմակերպիչներուն համար: Երկրորդ՝ նկատի ունենալով, որ այս օրերուն դարաբաղեան հիմնահարցը կրկին միջազգային ընտանիքի ու շաղկութեան առարկան է եւ Ադրբեջանական պետական ու ազգայնամոլ շրջանակները սպառնալիքներ կը կատարեն դէպի Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետութիւն եւ Հայաստան, «Մահապարտը» թատերախաղը կրկին դարձաւ արդիական թեմա ու եկաւ անգամ մը եւս իր խօսքը ըսելու՝ հայոց

սարեան եւ Տիկին Մոնա Բաղդասարեան, Տէր եւ Տիկին Սերոբ եւ Օդէթ Բազիլ, Տիար Ասատուր Կիլգէլեան: Երեկոյն իր բովանդակային ելոյթով բացաւ Երեւանի «Պատանի Ստեղծագործողներու Կեդրոն»ի տնօրէնուհի Լաուրա Աւետիսեան, բարիպալատ մաղթեց բոլոր ներկաներուն եւ ընդգծեց հայրենիք-Սփիւռք համագործակցութեան կարեւորութիւնը, յատկապէս մշակութային կապերով, ապա բեմ հրաւիրեց դերասաններ Արմէն Սանթրոսեանը, Արթուր Կարապետեանն ու Իշխան Ղարիբեանը որպէսզի նախքան ներկայացման սկիզբը ասմունքէն Մանուէլ Ադամեանի ստեղծագործութիւններէն: Արուեստագէտները ուղիղ կէս ժամ ասմունքեցին Ադամեանի հայրենասիրական բանաստեղծութիւններէն, որոնց շարքին՝ «Տաղ Առ Մեսրոպ Մաշտոց», «Կապոյտ Սեւան», «Վազրանուն Արքան»: Վերջինը՝ Արքայից Արքայ Մեծն Տիգրանին նուիրուած բանաստեղծութիւն էր: Ասմունքի բաժինէն ետք, քսան ընթացքով դադար տեղի ունեցաւ, ապա Երեւանի «Պատանի Հանդիսատեսի թատրոն»ը, դերասանները՝ Իշխան Ղարիբեան, Արմէն Սանթրոսեան, Արթուր Կարապետեան, Մարիամ Ղազանչեան, Գոհար Կարապետեան, (գե-

[Http://www.massisweekly.com](http://www.massisweekly.com)

Jessica Demirdjian
REALTOR

California Realty
9878 Hibert Street
San Diego, CA 92131
Bus 858 653-6400 Fax 858 653-6440
Cel! 619 846-7738 jessicad@prusd.com

Massis Weekly

Volume 26, No. 7

Saturday, March 11, 2006

Tensions Rising Near Karabakh Armenia Accuses Azerbaijan Of Truce Violation

YEREVAN -- Azerbaijani and Armenian forces exchanged gunfire on Tuesday in what correspondents say is the most serious outbreak of violence in the region in recent months.

Azerbaijan said one of its soldiers was killed early on March 7 near the ceasefire line that separates Azerbaijani and Armenian forces.

Armenian forces said one of their men had been killed in a separate clash last week.

A senior lawmaker said on Monday that the Armenian military should consider launching cross-border offensive operations against Azerbaijani army positions if the latest truce violations reported by Yerevan continue unabated in the coming days.

The spokesman for Armenia's Defense Ministry, Seyran Shahsuvarian, said Armenian forces deployed along the heavily militarized border with Azerbaijan have come under automatic gunfire on a practically daily basis over the past week. He said such incidents were until now registered only once or twice a month.

The reported fighting appears to be largely confined to the western section of the Armenian-Azerbaijani border. Shahsuvarian said a 19-year-old Armenian

Armenian soldiers during training exercises

soldier, Arsen Zakevosian, was killed there last Friday during a skirmish with Azerbaijani forces. The Armenian side suffered no other casualties in recent days, he added.

Shahsuvarian and other Armenian officials linked the truce violations to Azerbaijani President Ilham Aliyev's renewed threats to resolve the Nagorno-Karabakh conflict by force.

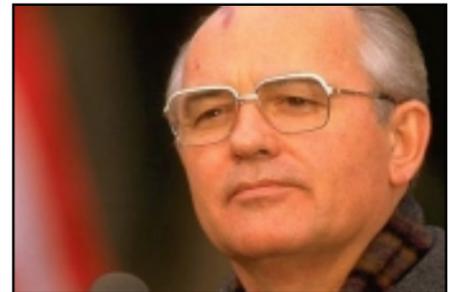
The reported shootouts underscore the escalation of Armenian-Azerbaijani tensions following the collapse of last month's crucial Karabakh peace talks near Paris. Aliyev has since said that his nation will not rush to make major concessions to the Armenians and must be prepared for attempting to win back Karabakh by force.

Gorbachev: "Karabakh Secession From Azerbaijan Was Justified"

MOSCOW (Regnum) -- USSR first and only President Mikhail Gorbachev in his interview to Moskovsky Komsomolets daily has commented on the conflict in Nagorno Karabakh.

Answering to the question "Could Moscow put an end to the Nagorno Karabakh separatist regime and urge Azerbaijan to grant Nagorno Karabakh more independence without its joining Armenia?," Mikhail Gorbachev noted that "Moscow was prepared to allocate 1 billion rubles for development of Nagorno Karabakh, which had a population of 180,000, force Baku to restore all financial assistance, open ties with Armenia and grant autonomous republic status to Nagorno Karabakh."

"But when Nagorno Karabakh was declared integral part of the Armenian territory at a session of the Armenian Supreme Council. What should do then? Introduce troops in Armenia? From my point of view, the question of Nagorno Karabakh secession from Azerbaijan was justified in many ways." Asked "how this compromise could be reached?," Gorbachev answered that it was possible only within frameworks of the USSR: "Use of force would have given no results. A vivid example of it is Chechnya."

Last president of USSR Mikhail Gorbachev

When the journalist remarked that under Gorbachev "troops were introduced in Tbilisi, Baku, Vilnius," Mikhail Gorbachev replied that the troops were introduced under his order only in Baku: "The events in Baku were completely out of control, and both the Supreme Council and the Central Committee (of the ruling Communist Party of the Soviet Union) fell into complete paralysis, the state border of 200 km length was breached, attacks at local institutions were held. I immediately sent Evgeny Primakov and Andrey Girenko to Baku, they informed me on the situation and proposed to declare state of emergency and introduce troops. I still think that by those measures we managed to escape more bloodshed."

US Deputy Assistant Secretary Of State For European And Eurasian Affairs Visits Armenia

YEREVAN -- U.S. Deputy Assistant Secretary of State Matthew Bryza praised Armenia's efforts to forge closer defense links with the United States and discussed ways of boosting its "energy security" during a visit to Yerevan on Tuesday.

"The reason I am here is that I want to do everything I possibly can to strengthen the already strong collaboration between the United States and Armenia," Bryza told reporters.

"We are working hard together to help Armenia to realize its desire to have stronger relations with the Euro-Atlantic family. We are pleased with the consider-

Matthew Bryza with FM Oskanian

able progress made in this regard over past year," he said, singling out the signing of Yerevan's "individual partnership

Continued on page 3

Azeri Officer Safarov Guilty For The Murder Of Gourgen Margaryan

BUDAPEST -- A Hungarian court has handed a guilty verdict to Azeri officer Ramil Safarov accused in the murder of Armenian officer Gourgen Margaryan.

Nazeli Vardanyan pleading for Margaryan's family has informed RFE radio station that based on the testimony of two Hungarian witnesses and the conclusion of fourth expert the Hungarian judge has rejected all the petitions of Safarov's barristers on calling new witnesses and on the background of the first expert's conclusion (about Safarov's being guilty at the moment of committing the crime) decided that there was enough information for the final conclusion of the prosecution and the defence.

Accusatory and defending speeches, as well as the final plea of the accused will be heard at the next sitting, appointed on April 4.

The sentencing decision of the court will be declared on April 13. According to the criminal code of Hungary Ramil Safarov can be sentenced 8 to 15 years or life imprisonment.

Businessman Shot Dead In Yerevan In Broad Daylight

YEREVAN -- A 53-year-old businessman was gunned down in downtown Yerevan in broad daylight and under uncertain circumstances last Saturday.

The man, identified by police as Ashot Vartanian, was fatally shot in the head by unknown assailants. His body lay next to his car early in the afternoon, surrounded by law-enforcement officers and forensic experts searching for clues.

The presence of the chief of the Yerevan police department, Nerses Nazarian, among them testified to the extraordinary character of the crime. "Investigators and forensic experts are already working to solve the murder," Nazarian told RFE/RL at the scene, refusing to speculate about its possible motives.

Vahe Hovannisian, a prosecutor leading the criminal investigation, was also reticent. "I can't give any details for the moment in the interests of the investigation," he told reporters. "Nor can I come up with any theories right now."

Nobody was reportedly arrested or questioned over the weekend in connection with the crime committed on one of the city center's bustling avenues. Its perpetrators were clearly undaunted by the fact that it is rarely deserted in daytime.

Vartanian was later identified as the owner of a small pastry company based in the city's southern Shengavit district.

Regime Continuing Harassment Of The Opposition Hovannisian's Zharangutyun Party Locked Out Of Yerevan Offices

YEREVAN -- An Armenian opposition party led by former Foreign Minister Raffi Hovannisian alleged further harassment by the authorities as it was effectively squeezed out of its government-owned offices in Yerevan at the weekend.

Senior members of the Zharangutyun (Heritage) party found themselves unable to enter the premises located in a building housing a major state theater after officials changed the locks on their external doors. One of the officials, who identified himself as the theater's chief engineer, said they acted in accordance with the theater management's orders.

**Zharangutyun (Heritage) Party
Statement On Page 2**

Zharangutyun activists claimed, however, that the orders came from the highest echelons of Armenia's government in retaliation for their leader's recent verbal attacks on President Robert

Kocharian. "It is clearer to us that this is the result of a political order," one of them, Hovsep Khurshudian, told RFE/RL.

Hovannisian has leased a section of the property belonging to the Hakob Paronian State Comedy Theater for nearly 15 years. It housed his think-tank, the Armenian Center for National and International Studies, until Zharangutyun's cre-

Continued on page 3

Microsoft Sets Up Shop In Armenia

The world's leading computer software manufacturer, Microsoft, has opened an office in Yerevan in what officials described on Friday as a further boost to Armenia's growing information technology (IT) sector.

The head of the Armenian Enterprise Incubator Foundation (EIF), a World Bank-funded agency promoting the sector's development, refuted reports that a Microsoft representation that opened its doors in Baku this week is the first in the South Caucasus.

"They initially intended to open a single regional office in Armenia," Bagrat Yengibarian told a news conference. "But because of the Armenian-Azerbaijani conflict they decided to open an office in Azerbaijan as well."

"Microsoft registered its [Armenia] branch one month ago. The news wasn't announced until now because they chose their [chief local] representative only last week," he said.

According to Yengibarian, as well as promoting its world-famous software packages in the local market, the U.S. computer giant will also be "implementing projects in the areas of education and electronic management." "They will come up with a package of proposals for those fields," he said. "Besides, it has been tentatively agreed that they will participate in legislative and other initiatives aimed at improving the business environment for the development of information technology in Armenia."

Armenia's IT industry employs thousands of well-paid specialists and is seen as the most advanced in the region, having expanded substantially over the past decade. Foreign and mostly U.S. companies involved in software development and other IT-related activities have

been the main driving force behind the growth.

Microsoft's decision to set up shop in Armenia may have well been inspired by major Western firms like Synopsis and Lycos Europe that have moved a large part of their production operations there in recent years. The existence of relatively cheap and skilled workforce in a country that was once dubbed the Silicon Valley of the Soviet Union has been the principal factor behind the foreign investments.

However, Yengibarian and other IT experts have repeatedly warned that the sector's further growth could stall unless the Armenian government embarks on a sweeping overhaul of its system of higher education. They say the number and especially the professional level of young people graduating from the IT programs of local universities still leaves much to be desired.

The government, meanwhile, announced on Thursday the impending launch of an IT "technopark" in Armenia's second city of Gyumri that will seek to facilitate the emergence of small and medium-sized hi-tech companies in the area. Officials said they will receive office space and business counseling free of charge but will not enjoy any tax privileges.

A similar but privately owned IT incubator, called Viasphere Technopark, has already successfully operated in Yerevan for nearly five years. It currently hosts 14 local and foreign IT firms employing hundreds of people. "There is quite a development going on here right now," Viasphere's deputy director, Khachatur Khachikian, told RFE/RL. "Armenia's largest IT firm, Synopsis, is preparing to move here soon."

OSCE Office Launches Essay Competition For Armenian Students On Gender Issues

YEREVAN -- The role of women in decision-making will be the theme of a student essay competition that will be launched tomorrow by the OSCE Office in Yerevan.

Organized in co-operation with the Centre for the Development of Civil Society, the event inaugurates a gender activities month, linked to 8 March, International Women's Day, and will end on 7 April, celebrated in Armenia as Beauty and Motherhood Day.

"The essay contest will inspire hundreds of students, teachers and parents and help focus on women's rights and the role of women in Armenia's public and civic life," said Ambassador Vladimir Pryakhin, Head of the OSCE Office.

"This project is one of the few country-wide initiatives that aims to promote gender education and awareness through outreach to young Armenians, especially in the regions of the country."

As in the previous contests, this year's event will be organized in nine regions of Armenia. The award committee will select 27 regional winners and three national winners, who will receive prizes at a ceremony to be held in Yerevan on 10 April.

Earlier this year, the OSCE Office initiated an International Co-ordination Group on Gender Issues, an informal forum of the main international actors in the gender field in Armenia, to enhance the exchange of information and co-ordination of gender-related initiatives.

Police Report Surge In Drug-Related Crimes In Armenia

YEREVAN -- The Armenian police have reported an almost 80 percent increase in the number of drug-related crimes committed last year, giving weight to expert estimates that drug abuse, traditionally limited in Armenia, is on the rise.

According to the latest official figures, 55 percent of 737 such crimes registered by the police in 2005 had to with illegal sales and trafficking of various narcotics, including "soft" drugs such as marijuana. Even possessing them is a serious crime under Armenian law.

The national Police Service has not yet provided more detailed drug statistics, making it difficult for experts to gauge the scale of the problem. They say that although drug addiction is unlikely to have grown considerably over the past year, it is clearly becoming more of a problem for the country.

"The growth in drug abuse in Armenia is obvious," Artur Potosian, coordinator of an anti-drug project implemented by the United Nations Development Program, told RFE/RL without giv-

Presidential Campaign against Raffi Hovannisian And Heritage Party Continues: Break-in at Main Office

YEREVAN -- On March 4, 2006, an anonymous telephone caller informed Heritage Party officials that "agents from the KGB are breaking the entrance door" of Heritage's headquarters located at 7 Vazgen Sargsian Street in the center of the capital. Responding to the call, party representatives arrived at the scene and witnessed the process of replacement of the entrance door's already-smashed lock. This was carried out by the chief engineer Levon Zohrabian of the Hakob Paronian Musical Comedy State Theater and two members from the theater's auxiliary staff. In the meantime, the entire process was being supervised by two unknown men who were sitting in a nearby car. When approached the latter introduced themselves to Heritage Party members as friends of Karapet Shahbazian, the director of the theater, asserting that they were "helping their friend as a favor and seeing to it that the latter's orders are carried out."

Several days earlier, on February 25, a letter addressed to Chairman Raffi K. Hovannisian of the Heritage Party was received from Shahbazian, who demanded that tenant Hovannisian "vacate the premises and relinquish it in one week's time." According to the letter, pursuant to the Armenian government's August 11, 2005 Decision No. 1569-A "On Transferring Property to the State Department on Property Management of the Government of the Republic of Armenia," the real estate belonging to the theater was transferred to the aforementioned Department.

Taking into account that the government-run State Department on Property Management was now presented as the party to the lease signed with the Hakob Paronian Musical Comedy State Theater, Raffi Hovannisian, immediately after having received the letter, had a telephone conversation on the issue with Minister Manuk Topuzian, chief of the governmental staff. Topuzian recommended sending a formal letter to Prime Minister Andranik Margarian, which was done without delay.

In response to the subsequent telephone call made by the theater's director on March 3, Heritage Party representatives informed him that since in conformity with his own letter the proprietor of the premises was now the Armenian government, the parties to the contract ought to wait for the Prime Minister's formal response. Karapet Shahbazian agreed to wait.

Nonetheless, as an apparent result of official pressure, an unlawful act was intentionally committed by the theater's technical personnel the next day and without prior notice to the tenant. The theater's staff members told Heritage Party and media representatives who had arrived on the scene that they were just carrying out orders, and an explanation for this blatant violation of civil rights could only be given by the two individuals overseeing the operation from the vehicle. But as soon as members of the press began arriving the "friendly overseers" departed.

Heritage Party representatives then made a telephonic appeal to theater director Karapet Shahbazian, explaining to him the illegality of his deeds and asking that he give an explanation. He refused.

Raffi K. Hovannisian has leased the space located at 7 Vazgen Sargsian Street for nearly 12 years and has always fulfilled, conscientiously and in timely fashion, all the obligations set forth by the lease signed with the theater. The encroachment upon the Heritage Party's headquarters was executed the day after Raffi Hovannisian had left for Europe. The first Minister of Foreign Affairs of the Republic of Armenia is representing Armenian perspectives in a number of prestigious forums and international meetings devoted to regional security and cooperation which are being held these days in Great Britain and other European countries.

This outrageous operation against the Heritage Party and its leader is one further link in the chain of a new campaign of threats, intimidation, and introductory terror carried out by the incumbent presidency and its security apparatus. Notably, this campaign has followed in the heels of Raffi Hovannisian's recent public activity, citizens' initiatives and freely expressed opinions, and has been launched through the use of large-scale technologies of slander by the state-supervised propaganda machine and its stooges against the long-standing institutions of high repute headed by Raffi and Armenouhi Hovannisian.

In this latest chapter, the "party of power" aims to paralyze Heritage's activities in advance of parliamentary elections and other developments of interest. It is not to be ruled out that the acting authority, based on its own fear and lack of public legitimacy, will continue its policies of persecution with imaginary, trumped-up charges to be made against the party and its members.

ing any estimates.

"It is true that drug addiction is much less widespread in Armenia than in the CIS and even around the world," said Petros Semerjian, director of the National Narcology Dispensary. "Still, such a problem does exist here."

Semerjian said the dispensary treated about one hundred people last year and currently has some 60 drug addicts on its watch list. That their real number is much higher is suggested by a survey conducted among 3,800 randomly chosen Armenians and financed by the European Union and the United Nations Development Program last year. About 8 percent of them said they know of individuals regularly using drugs.

"Our monitoring shows that hashish and marijuana are the main drugs in circulation," said Semerjian. "But we largely deal with intravenous drug addicts."

The use of intravenous drugs remains rare by Western and CIS standards. Still, health authorities say it is increasingly contributing to the spread of AIDS in Armenia.

"Until 1999 the disease was mainly transmitted through heterosexual intercourse," said Arshak Papoyan, head of the Armenian Health Ministry's National Center for AIDS Prevention. "But since then the disease is being increasingly transmitted as a result of drug injections."

Armenians Protest In Paris

Answering to the call of the three Armenian political parties (S.D. Hunchakian, Armenian Revolutionary Federation and Ramgavar Azadagan), with the support of the Coordination Council of Armenian Organizations of France (CCAF), 1,000 Armenians gathered on the evening of Tuesday, 28 February 2006, in Paris, at a distance of hundred meters from the Embassy of Azerbaijan, to protest against the recent destruction of the Khachkars (*stone-crosses*) of the Armenian cemetery of Julfa (Nakhichevan) by the Azeri army.

With the backdrop of the Eiffel Tower, several speakers of the Armenian organizations and representatives of French National Parliament condemned this latest wave of extermination of Armenian historical monuments.

The President of the CCAF, Alexis Govciyan, asked Azerbaijan to apologize for this internationally unaccepted act.

The European Parliament condemned on 17 February 2006 the destruction of the Armenian cemetery by 85 votes to 5. It plans to send an investigative mission to the archaeological site of Julfa next spring.

Hovannissian's Zharangutyun Party Locked Out Of Yerevan Offices

Continued from page 1

ation about three years ago.

The theater director, Karapet Shahbazian, denied that the opposition party was locked out of its headquarters for political reasons. He said that the entire building was recently transferred to the jurisdiction of the Armenian government's Department on State Property Management and that he has repeatedly told the tenant to sign a new lease agreement with the latter. "I have warned them that we are not the owners of the building and that they can sign a new contract with Department on State Property Management," Shahbazian said.

Zharangutyun leaders dismissed the explanation, saying that their current lease agreement with the theater was due to expire only in June. "They insisted that we vacate the offices earlier," said Karapet Kalenchian, another party activist.

"They broke the doors and entered the office," said Khurshudian. "We don't know how long they stayed inside and what they took away with them. All we know is that they then sealed the door."

But Shahbazian denied that his workers entered the premises, insisting that their internal doors, locked by Zharangutyun officials, remain intact.

The party's de facto eviction from its headquarters came amid a controversy sparked by Armenian state television's attacks on Hovannissian's wife Armine who runs the Yerevan office of the U.S. youth education charity Junior Achievements (JA). The Kocharian-controlled Armenian Public Television charged last month she is diverting the organization's money to illegally finance Hovannissian's increasingly high-profile political activities.

Armine Hovannissian and JA officials have dismissed the allegations as "disinformation." Speaking to RFE/RL last week, she linked them to her husband's recent open letter to Kocharian which effectively implicated the Armenian leader in high-profile political murders and vote falsifications. The Public Television chief, Aleksan Harutiunian, scoffed at the claims, saying that Armenia's largest TV channel will continue to "investigate" the matter.

Hovannissian served as Armenia's first foreign minister in 1992 but was effectively denied Armenian citizenship until 2001, something which prevented him from contesting the last presidential and parliamentary elections held in 2003. His party is expected to be a major contender in next year's parliamentary election.

The South Caucasus: A Test For Europe's Neighborhood Policy

On 22 February, MEPs (European Parliament) from the Committee on Foreign Affairs met with academics and other experts at a public hearing to discuss the EU's role — past, present and future — in promoting stability and democratisation in the troubled South Caucasus.

Following the failure of the recent Rambouillet peace summit, the conflict in the breakaway region of Nagorno Karabakh — between Azerbaijan, which lays claim to the province, and the separatist Armenian majority, which controls it — shows no signs of abating. Ditto for South Ossetia, where the Georgian government now demands the withdrawal of Russian peacekeeping forces from the breakaway republic. Ditto for Abkhazia. Ditto for Adjara.

Such regional conflicts, argued Oksana Antonenko, a Senior Fellow at The International Institute for Strategic Studies, represent the main obstacle to the development of the South Caucasus. Unless they are settled there can be no peace, no regional cooperation, and no closer integration with the EU. It is very important, for this very reason, that the international community make progress on conflict resolution in the region.

However, as Ms. Antonenko put it, "no quick fixes can be expected". Recent efforts, she claimed, have failed to address regional security challenges. The rise of constituencies which advocate hard-line solutions; the threat of conflicts, such as that in South Ossetia, spilling over into the region as a whole; the "radicalisation of public opinion"; and lastly, the militarisation of the South Caucasus in general — all of these factors, noted the speaker, point to the fact that the present situation is deteriorating. Without concrete security guarantees for the people of the region, she argued, "we cannot imagine voluntary demilitarisation in the conflict areas".

Prospects for EU involvement

"What can the EU do?" asked Adrian Severin, of the Council of Europe. "First and foremost, define the nature of its own interests in the region" — without this, he argued, it will be difficult for Europe to define its policy priorities. Stimulating public awareness and education in the region is also essential, argued MEP Arpad Duka-Zolyomi (EPP-ED, SK), as is promoting local NGOs, espe-

cially in places where people do not know of their activities. "Civil society has to be included in the democratisation of these young republics", concluded Marie Anne Isler Beguin (Greens/EFA, FR).

To play a tangible role in the Caucasus, said Heikki Talvitie, EU Special Representative for the South Caucasus, European institutions should try project a coherent notion of the EU's "identity" — its institutional structure and policy aims — into the region. As he later put it, "There has been a deficit of European policies [with regard] to the expectations of those countries".

The tension in the Caucasus, argued Mr. Severin, "is part of a larger, more coherent problem: that is, the post-Soviet order in the region". What is important, noted Ms. Antonenko, is not whether the conflict areas — South Ossetia and Nagorno Karabakh — are pro-Russian. The question, for Europe, is why are they pro-Russian? She explained: "It was not the EU but Russia which gave these people their basic needs" in the wake of the break-up of the USSR. "Nobody offered them any means for survival — Russia did that". The EU, she added, has not offered them any security guarantees.

The Russian factor meets the Kosovo factor

Russian president Vladimir Putin's recent remarks on the Caucasus cast a shadow over the discussions. "If people believe that Kosovo can be granted full independence", Mr. Putin had said during a speech in late January, "why then should we deny it to Abkhazia and South Ossetia?"

As Vytautas Landsbergis (EPP-ED, LT) saw it, Putin's policy in the region was painfully simple: support the separatists favourable to Russia and undermine all those opposed to it.

Hannes Swoboda (PSE, AT), for his part, asked participants to focus on the "knock-on effect from the Kosovo problem". For the most part, answered Bruno Coppieters from the Free University of Brussels, regional players have drawn all the wrong lessons from the Kosovo experience. The conclusion arrived at by Eduard Shevardnadze, the former Georgian president, remains the most troubling — it is that "the use of military force remains the most effective instrument to end the contest of wills in a secessionist conflict".

US Deputy Assistant Secretary Of State For European And Eurasian Affairs Visits Armenia

Continued from page 1

action plan" with NATO.

Bryza added that it is up to the Armenian leadership, which continues to regard the military alliance with Russia as the bedrock of its national security doctrine, to decide how far it wants to go in deepening military cooperation with the West. "I don't think that the government of Armenia can move at a pace that for us is too quick," he said. "But we are very happy with the level of cooperation. This has been a significant year for U.S.-Armenian security cooperation."

The Bush administration approved recently \$235.6 million in additional economic assistance to Armenia under its Millennium Challenge Account (MCA) program, saying that the Armenian authori-

ties have addressed U.S. concerns about their commitment to democracy and good governance. That commitment was most recently called into question by their handling of last November's disputed constitutional referendum.

Matthew J. Bryza assumed his duties as Deputy Assistant Secretary of State for European and Eurasian Affairs in June 2005. In this capacity, his primary responsibility is policy oversight and management of relations with countries in the Caucasus, Central Asia, and Southern Europe regions. He also works with our Special Negotiator for Eurasian Conflicts to advance peaceful settlement of regional conflicts in Nagorno-Karabakh, Abkhazia, and South Ossetia and to advance U.S. energy policy in the regions surrounding the Black and Caspian Seas.

Recognized As Attorneys Who Had Profound Impact Mark Geragos, Vartkes Yeghiayan And Brian Kabateck Receive 2006 CLAY Award

SAN FRANCISCO, March 2, 2006 - Out of more than 200,000 attorneys California Lawyer Magazine chose attorneys Mark Geragos, Brian Kabateck and Vartkes Yeghiayan to be among the few attorneys which will receive the prestigious California Lawyer Attorney's of the Year Award in litigation. The CLAY Award recognizes those attorneys throughout the state whose work has had a profound, far-reaching impact over the past year. The attorneys honored changed law, broke new ground in various practice areas, and substantially influenced public policy.

Armenian-American lawyers Mark Geragos, Brian Kabateck and Vartkes Yeghiayan were recognized for their work in reaching two settlements of \$20 mil-

lion and \$17.5 with insurance companies on behalf of descendants of Armenians killed during the Armenian Genocide.

Martin Marootian, et al. v. New York Life Insurance Company and Kyurkjian, et. al. v. AXA were momentous since they represent the oldest resolved cases in U.S. History - 90 years passed between the events giving rise to these cases and their settlement. They are also the first recorded cases addressing issues involving the Armenian Genocide.

All three attorneys are of Armenian decent and descendants of Genocide victims and survivors. Through these cases, they feel honored to have helped people understand the magnitude of the atrocities committed during the Armenian Genocide.

CSUN Armenian Student Association

Searching For Past Members

Executives Hope To Have Members From Every Year Present To Celebrate 30 Year Anniversary

NORTHRIDGE -- The Armenian Student Association is searching for all previous Executives and members involved with the organization from 1976 to the current year. On March 17, 2006, the ASA will celebrate the Anniversary with a banquet that will take place at the Renaissance Restaurant in Glendale at 7 p.m.

"Our goal is to have at least one table from each year at the banquet to truly showcase 30 years of the ASA," said Ani Asatryan, President of the ASA. "It would be great to have everyone reunite and relive old memories and see how far the ASA has come."

The ASA was founded at CSUN in 1976 to promote and encourage the academic and cultural advancement of CSUN's growing Armenian student population, presently standing at over 3,500, about ten percent of the University's total enrollment. As an organization focused on education, the ASA continues to wholeheartedly support the Armenian Studies Program.

"Currently the Armenian Studies Program offers fourteen courses pertaining to Armenian language, literature, culture, and related subjects," said Hermine Mahseredjian, director of the program. "These courses may lead to an Armenian Minor, as well as an Armenian Concentration."

Throughout its existence, the ASA has hosted such events as the annual Armenian Culture and Independence Day, Mosaic of Armenian Arts, Genocide vigils, and numerous other social and educational activities in order to raise awareness of the Armenian culture within the larger campus community.

As a chartered CSUN organization, the ASA, although not the oldest club, has nevertheless maintained the longest uninterrupted existence on campus. In addition, the ASA in 2005 received the "Outstanding Student Organization Award" for its tireless efforts at and visibility through quality activities.

The celebration will include prominent guests, such as university administrators and city and state officials as well as current and former ASA members and executives. Presale tickets are on sale now for \$60 per student and \$85 per adult. Proceeds will support the ASA and the Armenian Studies Program.

For more information on the 30th Anniversary Banquet, or to reserve your tickets, please call Prof. Hermine Mahseredjian at (818) 677-7228 or ASA President Ani Asatryan at (818) 618-1299, or visit www.csunasa.org.

Baird Piano Trio To Bring A Piece Of Carnegie Hall To Dilijan Series

LOS ANGELES -- The Buffalo-based Baird Piano Trio will make its West Coast debut at the Dilijan Chamber Music Series' upcoming concert on March 19, 2006 at the Colburn School's Zipper Hall in downtown Los Angeles. The program will include Turina's Circulo, Babajanyan's Piano Trio (1952), and a triad of works with a "dream" theme, which were presented by the Trio at their Carnegie Hall debut in 2004. Two of these pieces were written for and premiered by the Baird trio, namely, Vache Sharafyan's Dream of Dreams (2003), and Jonathan Golove's Bad Dreams, or Seventeenth Murder (2002-04), based on Dashiell Hammett's novel Red Harvest. The concert will conclude with Joseph Haydn's remarkable Jacob's Dream Trio in E Flat Minor.

The Baird Trio, in residence at the University of Buffalo, has performed in recitals throughout the USA and Canada, and at festivals in Buffalo and the Sebago-Long Lake Chamber Music Festival. The trio performs a wide range of repertoire, devoting particular attention to rarely

heard and recent original works, as well as commissioning and premiering new compositions. The debut album of World Premiere recordings on the Albany Records label is scheduled for release in the spring of 2007. The Baird Trio's members are pianist Stephen Manes, cellist Jonathan Golove, and violinist Movses Pogossian, the Artistic Director of the Dilijan Series.

Founded by members of the Lark Musical Society, the Dilijan Chamber Series is dedicated to showcasing masterpieces of Western classical music, as well as popularizing Armenian chamber music. The highly successful inaugural concert of the Series in September featured the World Premiere of Serenade with a Dandelion by award-winning composer Vache Sharafyan, whose works are championed by Yo Yo Ma and Philip Glass, among others. Tickets for the concert are available by calling (818) 572-5438, or at the door. Inquiries can be sent to press.dilijan@larkmusicalsociety.com, or movses.dilijan@larkmusicalsociety.com.

Armenian Theatre Company Presents, In Armenian ZHANGARK By Aghasi Ayvazyan

A contemporary tragedy set in the immediate post-independence Armenia
April 2 and 9, 2006 at 7 pm
Stars' Theatre
417½ N. Brand Blvd. Glendale
Starring:

Rafael Danielian - Violetta Gevorkian
- Takouhi Hakopian- Avetis Khrimian -
Susanna Yegorian - Ronica Manoukian -
Hakop Blikian - Kochar Khachatryan and
Aram Mouradian. Special appearance by
Grikor Ogarian

Directed by Aramazd Stepanian
Designed by Maro Parian
Stage Manager Armineh Ghazarian
Tickets \$30 & \$40

Discounts for Mailing List Members
and Groups. (No one refused admission
for lack of funds)

For further information: call (818)
545-4005 or visit our website
www.ArmenianTheatre.org

Notes: Aghasi Ayvazyan is a novelist and a screen writer, but above all a "Natural" playwright. His plays, though constructed under the guidance of his great intellect and learning, nevertheless are driven forward and by emotions and

passions, rather than requirements of plots and conventional narratives. Much more of a Tennessee Williams than say an Arthur Miller.

Zhangark is the second of his works premiered by Armenian Theatre Company. We also staged the world premiere of another of his plays, "Dekorner" (Decors) in 2001. We consider ourselves fortunate to be able to produce the works of this genuine master of the stage. We also intend to translate and stage his works in English.

Zhangark is a seldom used Armenian word meaning both Twilight and Rusting.

Armenian Theatre Company is a professional company staging plays in Armenian and in English.

Announcement

With the growing need of engagement towards the Armenian youth, the Gaidz Youth Organization has founded a new chapter in Glendale. Meetings are held on a weekly basis.

For more information please call
818- 242-5064

The Armenian Athletic Association
(Homenmen-Glendale)
invites you to laugh and dine on

COMEDY NIGHT

@

Gordon Biersch, Burbank

145 S. San Fernando Rd.*Burbank, 91502

w/ Comedian Lori Tatouljian

Sunday Evening, March 26

Starting at 6PM

Tickets \$35 Donation * (818)590-2824

ՊԱՏՄԱՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

«ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ԹՈՒՐՔԻԱ»-Ն

Ծ.Խ. Լիբանանի Շրջանի Ս.Դ.Յ.Կ.-ի վաղամեդիկ ղեկավար՝ տոքթ. Գրիգոր Գալայճեանի »Յրատարակչական Հիմնադրամի« մատենաշարով, Երեւան հրատարակուեով 19891-ին, լոյս տեսաւ Զնչակեան կուսակցութեան կորովի եւ հմուտ տեսաբան-մտաւորականներէն Ստեփան Սապահ-Գիւլեանի »Երիտասարդ Թուրքիա« գիրքը, որ պատմա-քաղաքական գրականութեան գեղեցիկ եւ ընտիր նմոյշ մըն է:

Հայ քաղաքական մտքի ականաւոր ներկայացուցիչին՝ Ստեփան Սապահ-Գիւլեանի պատմարժէք գիրքը առաջին անգամ »Զնչակ« պաշտօնաթերթին 1900-1901 որոշ թիւերուն մէջ իբր յօդուածաշարք լոյս տեսնելէ ետք, 1908-ին, Փարիզի մէջ հրատարակուած է իբր գիրք՝ հեղինակին կողմէ:

»ԹՈՒՐՔԻԱՆ

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆԱՅՆԵԼՈՒՔ

... Եթէ ընդհանուր առմամբ բոլոր պետութիւնները թուրքիայի գոյութիւնը եւրոպական հաւասարակշռութեան համար առժամանակեայ անհրաժեշտ չարիք էին համարուած, մինչեւ նրա բաժանման համար ընդհանուր համաձայնութեան կայանալը, սակայն կային էլ պետութիւններ, որոնք իրենց մնացուն շահի տեսակէտից ցանկանում էին տեսնել մի թուրքիա՝ բարեկարգուած, զօրեղ եւ իր ուրոյններէն ուժեղով ապրելու կարող: Այս վերջին մտածմունքը, մասնաւորապէս, ցոյց տուին Ֆրանսան եւ Անգլիան: Ահա թէ ինչո՞ւ այդ երկու պետութեանց ներկայացուցիչները, զանազան ժամանակներում, սրտանց աշխատեցին ամէն կարգի ճնշում ի գործ դնել թուրքական պատասխանատու պաշտօնեաների եւ կառավարիչների վրայ՝ երկրի մէջ քաղաքական եւ ընկերային անհրաժեշտ բարենորոգումները ներմուծելու՝ թուրքիան եւրոպականացնելու:

»ԱԶԲԵՐԸ ՈՒՂՂԵՑ ԴԵՊԻ ԱՐԵՒՍՈՒՏՔ՝ ԵՒՐՈՊԱՆ

Թուրքը՝ որ մինչեւ այդ ժամանակ եղած էր միայն նիւթական կոպիտ ուժ, զուրկ ստեղծական կարողութիւնից, որ իր մտածմունքը, ներշնչումների ձեւերը, գոյնը, յաճախ առարկան իսկ, Պարսկից եւ Արաբից էր փոխ առած - այլեւս անկարող լինելով հին ուղղութեան մէջ շրջանակուելու, անհրաժեշտութիւն նկատեց գլուխ ծռել պատմութեան հանդէս բերած նոր պայմանների առաջ եւ երեւան եկած նորանոր պէտքերին բաւականութիւն տալու համար՝ աչքերը ուղղեց դէպի արեւմուտք՝ Եւրոպա: Իսկ իրերի ծնեցրած այդ դիտումի ընդհանուր հետեւանքներից մէկն էլ այն եղաւ, որ յառաջ եկան գրողների, մտածողների նոր շարքեր, նոր խմբեր, որոնք մի կոմ ձգելով անպէտք դարձած հինը, աշխատեցին ճանաչել իրենց երկիրը եւ ուսումնասիրել Եւրոպան ու նրա հասարակական-քաղաքական հաստատութիւնները: Օսմանեան այդ նորածին, թարմ ուժը՝ իր ձգտումներին յագուրդ տալու համար՝ դիմեց եւրոպական մտքին, գլխաւորապէս ֆրանսական գրականութեան, եւ նորեւիկին յատուկ եռանդով ամէն ինչ սկսեց չափել, ձեւել այս վերջինիս վրան: Պարսկականի եւ արաբականի տեղ այժմ բռնեց ֆրանսական լեզուն, ֆրանսական գրականութիւնը:

»ԹՈՒՐՔԵՐԸ ԱՌԱՋ ԵՆ ՀԱՅԵՐԻՑ«

Քաղաքագիտական ուղղութեամբ գրելու տեսակէտից թուրքերը առաջ են հայերից: Տասնիններորդ դարու 30-ական թուականը թուրք գրականութեան մէջ առաջ էր բերել քաղաքագիտական

գրողների մի որոշ խումբ, որոնց ընդհանուր միտումների ամփոփողը եւ արտայայտիչը եղաւ Ռեշիտը: Իսկ հայերը դեռ երկար տարիներ պիտի սպասէին, մինչեւ որ ասպարէզ մտնէր ՄԻՔԱՅԷԼ ՆԱԼՊԱՆՏ-ԵԱՆԸ, - հայ քաղաքագիտական առաջին գրողը:

»ԻՆՉ ԷԻՆ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ԹՈՒՐՔԵՐԻ ՂԵԿԱՎԱՐԻՉ ՍԱԶԲՈՒՆՔՆԵՐԸ«

Թուրքիան վերակազմել, վերահաստատել այնպիսի հիմունքներով, որ նրա մէջ ապրող զանազան այլացեղ, այլակրօն տարրերը, ժամանակի ընթացքում, յառաջացնէին, կազմէին մի զանգուած, մի մարմին, մի ժողովուրդ, մի ազգութիւն: Ո՛չ թէ կղզիացած, իրարու խորթ ու թշնամի ցեղեր, այլ մին միւսի շարունակութիւն կազմող մասեր, որոնց բոլորին մէջ պիտի տիրէր ընդհանուր ներդաշնակութիւն, ընդհանուր կապ: Տարբեր ժողովուրդների մէջ գոյութիւն ունեցող վիհերը, խորթութիւնները վերացնել, արմատախիլ անել, ջնջել նրանց ինքնուրոյնութիւն տուող պայմանները, արտօնութիւնները եւ այդ բոլորից՝ առանց խտրութեան՝ կազմել մի ամբողջութիւն, որ ունենար նոյն ձգտումները, նոյն հաստատութիւնները, նոյն երազը: Ուրիշ խօսքով՝ մինչեւ այն ժամանակ գոյութիւն ունեցող զանազան համայնքների տեղ պիտի տիրէր մի համայնք, մի ազգութիւն՝ օսմանեան: Եւ այդ բոլորի համար հարկաւոր էին միայն փոխադարձ բարի տրամադրութիւններ, համաձայնութեան մի քանի արտաքին նշաններ, սկզբնական մի քանի թեթեւ փոփոխութիւններ, որպէսզի գոյութիւն ունեցող ամէն ինչ «թապլը բազէ» հարթ-հաւասար լինէր, պատմական ամէն անհատականութիւն իր անցեալը, ինքնուրոյնութիւնը մոռանար եւ օսմանցի լինելու շաւիղին մէջ մտնէր: Արեւմտեան լուսաւորեալ մտքերով սողորուած «երիտասարդներ»-ը իրենց ասածների հաստատութեանը կենդանի օրինակ էին բերում, գլխաւորապէս, Ֆրանսան եւ Պրուսիան:

»ԲԱՐԵՇՐԶԱԿԱՆՆԵՐ«

«Երիտասարդներ»-ի մեծ մասը բարեշրջականներ (էվոլուսիոնիսթ) լինելով եւ հետեւողներ Օկիւստ Կոնտի փիլիսոփայութեան, իրենց դաւանած ընդհանուր փիլիսոփայութիւնն այն էր, որ էվոլուցիայից պէտք էր սպասել Օսմանեան կայսրութեան մէջ արմատական փոփոխութեան առաջ գալը, եւ այդ փոփոխութիւնը պիտի կատարուէր յօգուտ տիրող՝ օսման տարրի: Եւ հենց այդ տեսակէտով էլ դէմ էին լեղափոխական շարժումների, այդ միջոցը անօգուտ եւ վնասակար համարելով այն հիմունքով, որ կարող էր արտաքին միջամտութիւն լինել եւ

Գիրքը՝ »Երիտասարդ Թուրքիա« հեղինակին քաղաքական հմտութեան միացնող վերլուծական հայեցողութեամբ լուսարձակի տակ կ'առնէ Թուրքիան երիտասարդացնելու ձգտող շարժումին ներքին եւ արտաքին ծայքերը, անոր գաղափարախօսութիւնն ու պատմական մեծ սխալները, Հայաստանի հետ առնչութիւնները: Թուրքիոյ բարեկամութիւններու իր պատկերացումները տալէ ետք, կը ներկայացնէ Հայկական Հարցը:

Թուրքիան իր իսկական դիմագիծով ճանչցելէ Ստեփան Սապահ-Գիւլեանի գիրքը ունի այժմեական բովանդակութիւն՝ հայ-թուրք, Հայաստան-Թուրքիա փոխյարաբերութիւններու ներկայ հանգրուանին:

Ստորեւ շահեկան հատուածներ »Երիտասարդ Թուրքիա«-էն՝ մեր կողմէ կազմուած պարագայական ենթախորագիրներով:

Խնդիրը վճռուել յօգուտ տիրող՝ աւելի առաջադէմ ժողովուրդների, մինչդեռ թուրք տարրը դեռ բաւականին յետամնաց էր:

»ԱՄԲՈՂՁ ՍԱՀՄԵՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՐՀ ԱՒ ԸՆՏԱՆԻՔԻ ԶԱՄԱԿ ՀԱՄԱՐԵԼ«

Արտաքին քաղաքականութեան տեսակէտից՝ պաշտպանել Ալժիրցիներին, Թունիացիներին, Մարսիկոցիներին, Պուլկարիայի, Կրէտէի, Կովկասի, Անդրկասպեան երկրների եւ Հնդկաստանի մէջ եղող մահմետականներին՝ իրենց տիրապետող կառավարութիւններին դէմ: Ամբողջ մահմետական աշխարհը մի ընտանիքի գաւակ համարել եւ նրանց յոյսերի առանցքը դարձնել օսմանեան պետութիւնը, եւ այդ հիմունքով ջանալ սերտ յարաբերութիւններ մշակել մահմետական անկախ եւ կիսանկախ տէրութիւն-

ների միջեւ: Ծանօթացնել եւրոպացիներին իսլամութեան բարձր կողմերը եւ մահմետական քաղաքակրթութիւնը: Սա է եղած, իր գլխաւոր գծերի մէջ, այն գործունէութիւնը, որի շուրջը դարձեր էր «Երիտասարդ Թուրքիան»՝ արտասահմանի մէջ:

»ԴժՈՒՍԱՅԻՆ ԿԵԴՐՈՆ ԴԱՐՁԱԾ ՊՈՒԽՍԸ«

Սանձարձակ բռնապետութեան, յափշտակութեան, կողոպուտի դժոխային կեդրոն դարձած Պոլիսը եւ սրա մէջ հաստատուած Գահը բարոյական ի՞նչ զօրեղ կապերով էր իր հետ կապել Հային, Յոյնին, Պուլկարին... որ սրանք մոռանալին իրենց անցեալը, վանէին մէջներից ազգային անհատական գիտակցութեան գաղափարը եւ դառ-

Շարք. էջ 16

ՍԱՀԱԿ-ՄԵՍՐՈՊ ՀԱՅ ՔՐԻՍՏՈՆԵԱՅ ԵՐԿՐՈՐԴԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ 2006-2007. Includes logos for ASIA ACCREDITED, SAHAG-MESROB AMERICAN CHRISTIAN SCHOOL, and ACCREDITED. Text lists accreditation details and contact information.

Nor Serount Cultural Association proudly presents

Rising Stars of Gyumri

Նոր Սերունդ Մշակութային Միությունը ևր հովանաւորէ՝

Գիւնրիի Պատանի Աստղերու

Անդրիկեան Հանրգային Շրջագայութիւնը

Exclusive Engagement in L.A. For 1 Night Only!

Sunday, March 19, 2006 • 6:00 pm • Alex Theatre

216 N. Brand Blvd., Glendale, CA 91203

Ticket Prices \$20, \$30, \$40, & \$50

Available at: Alex Theatre • Chatryan Video • Abril Bookstore • Berj Bookstore • Arax Press
For Free Delivery of Tickets Call 818/265-0506 or 818/482-6131

LOS ANGELES • HOUSTON • DALLAS • DETROIT • CHICAGO • NEW YORK

ԱՅԺՄԵԱԿԱՆ ՆԻԻԹԵՐ

**ԱՊՐԵ ՆԵՐԿԱՆ
ԺԱՄԱՆԱԿԸ ՉԻ ԲԱՆԵՐ, ԿԸ ՎԱՋԷ**

ՎԱՐԴԱՆ Ա. ՔՆՆՅ. ՏԻԻԼԿԷՐԵԱՆ

Ժամանակը մոռցեր է քալելը, փոխեր է հին օրերու յամբ ընթացքը, հեւասպառ կը սուրայ ու իր ետեւէն կը քաշէ, արագութեան մէջ արբշտած երիտասարդութիւնը համանուն կը լռուցի թով: Նկատի չունի մահացու արկածները, իր գարունամեայ կեանքին աղամանդեայ արժէքը կը մրցի ժամանակին հետ, կ'ուզէ անկէ առաջ անցնիլ, արհամարհելով դիւրին մահը, որ կընայ պատահիլ իրեն եւ իր պատճառով՝ ուրիշներու:

Աշխարհը, ուր կը շնչենք, բոցակեան կը փոխուի, կ'ալակերպի, կը կազմալուծուի արտառոց նորութիւններու ներմուծումով՝ ընկերային բարձրութեան մէջ: Միւս կողմէ բարոյական ներթափանցումը դէպի վայրէջք անկումներ կը կատարեն, անասնացնելով մարդուն բնութիւնը եւ կեանքը:

Նոր Տարուան ժամանակումով, մեր առջեւ կը դրուի սա հրատապ հարցումը, թէ ի՞նչ կերպով պիտի դիմագրաւուին նիւթապաշտութեան եւ մարմնապաշտութեան ստեղծած մոլորութիւնները, որոնք կ'իշխեն բիւրաւոր սիրտերու մէջ:

Ամէն տարիքի, դասակարգի, ասպարէզի մարդիկ կը ժխտեն, ինչ որ դրական, մնայուն եւ վաւերական արժէք է:

Քրիստոնեայ են, փրկութիւն կ'ուզեն, բայց փրկիչը կը ժխտեն: Խաղաղութիւն կ'ուզեն, բայց խաղաղութեան իշխանը կը մերժեն: Մէր կ'ուզեն, բայց մարդը կ'ատեն եւ Սիրոյ Աստուածը կ'անգիտանան:

Մերօրեայ մարդը՝ յուսալքուած կ'ապրի եւ անհրաժեշտօրէն պէտք ունի ՄԻԱԿ ՅՈՅՍԻ մը, որ Քրիստոսն է, Տիեզերքի փառքը, Աստուծոյ Միածին Որդին, Յարուցեալ Փրկիչը: Ան միայն բայասան կընայ ըլլալ հոգիներու մէջ բացուած խորախոց վէրքերուն:

Հագուստազուրկ քիչերն են, որ հաւատքով պիտի ընդունին երկնային այս փրկարար մատուցումը եւ հերոսավայել մաքառումով պիտի ժխտեն մեղքին պատրախից ընծայաբերումները:

Մարդկային խոստումները եւ հաւաստիքները կը խոշտանգեն ճշմարտութիւնը եւ մարդը ու մարդ-

կութիւնը կը խաբեն: Հաւատքին սուտ բերանները՝ մերօրեայ նիւթապաշտ քարոզիչներն են, որոնք երկինքը երկրի վրայ կը տեսնեն եւ ցնորք կը հռչակեն, ինչ բարիք, որ վերէն կու գայ եւ հոգին կը սնուցանէ:

Ս. Հոգիին կրակը չի կընար մաքրել անոնց հոգիին մէջ թանձրացած մեղքին ներթափանցումը: Չեն կընար ոսկիին նման դուրս գալ հրեղէն հոտէն եւ բիւրեղանալ: Ափսոսալի է անոնց ճակատագիրը եւ վախճանը:

Յաճախ կ'ըսենք ժամանակը կը թռի ու կը կորսուի անյայտութեան մէջ: Արագօրէն եւ աննկատօրէն իրար կը յաջորդեն օրերը, շաբաթները, ամիսները ու չենք անդրադառնար, թէ ի՞նչպէս սահեցան մեր կեանքէն քառասունամեակներ, վաթսունամեակները, ութսունամեակները ու նետեցին մեզ ալեւորութեան ստուերներուն մէջ:

Սովորաբար, ինչո՞ւ եւ ի՞նչպէս մեր ձեռքէն կը խուսափի ու կը կորսուի ԱՅՍՕՐԸ: Հազիւ կը տեսնենք ու կը վաշխենք իր ճառագայթող դէմքը, կը խուսափի ու կ'անհետանայ եւ կը դառնայ անցեալ:

Պատճառը բացայայտ է, պէտք եղած ուշադրութիւնը չենք տար իր անգնահատելի բոցներուն, որոնք թէեւ աննկատելի մարգարիտներ են՝ յաւերժութեան մէջ ճառագայթող:

Անհրաժեշտ է, որ գիտնանք թէ ներկան նշանակալից է իր վայրկեաններով եւ չթողուք, որ չ'օգտագործուած վարագուրուին եւ ըլլան անցեալ:

Կայ նաեւ, ուրիշ աւելի լուրջ պատճառ մը, որ ներկան կը խուսափի մեր տեսողութենէն: Ատիկա՝ բացասական ՅԵՏԱԶԳՈՒՄՆ է, մեր այսօրուան պարտքը եւ պարտականութիւնը կը թողուք վաղուան, յաջորդ օրուան եւ մերթ հեռաւոր ապագային:

Պարտագանց մարդիկ, կու տան մեզի այն ժխտական տպաւորութիւնը, թէ կեանքը կը սկսի իրենց համար ապագային եւ կը սպասեն պատրախից յոյսով, այդ անստոյգ օրուան:

Բոլորովին կը գինաթափուին իրենց աօրեայ պարտականութիւններէն եւ իրենց կեանքին տարիները կը սպառին եւ դժբախտ օր մըն

ալ, հրաժարուած իրենց յոյսերէն եւ իղձերէն, անժամանակ կը չուեն կեանքէն, անյիշատակ ու անփառունակ:

Այսօրը՝ իր 24 ժամերով մեր անկապտելի սեփականութիւնն է, ոչ ոք կընայ իսկ մեր ձեռքէն Աստուծոյ այդ անգին նուէրը:

Պարտաւոր ենք սիրոյ գործերով արժեւորել՝ այդ երկնատուր պարգեւը եւ համատարած տեղ տալ մեր սրտի եւ հոգիին անհուն տարածքներուն մէջ:

Կեանքը պայքար է եւ պայքարը կեանք: Հոգեկան ռազմադաշտին վրայ մաքառումը կը սկսի այսօրուանէ եւ ոչ թէ վաղուանէ: Վաղուան օրը մեզի չի պատկանիլ, անակնկալ պատահարները կընան իսկ զրջն մեր կեանքէն:

Ժամանակը իր ոսկեբերան լեզուով կը յիշեցնէ եւ կը յորդորէ ներկան ողջունել, այսօրը ապրիլ ու պայքարիլ, այսօր պիտի սիրես, այսօր պիտի ներես, այսօր պիտի բարեբարես եւ ոչ թէ մահուանէ ետք:

Մարդասիրութիւնը եւ բարեբարութիւնը այսօրուանէ կը սկսին ու կանգ կ'առնեն յաւերժութեան լոյսերուն մէջ:

Ես՝ վրիպած բարեգործութիւն կը համարեմ այն բոլոր նուիրատուութիւնները երբ իրենց ողջութեան գոց կը պահեն իրենց սրտին գոհողութեան ծորակները եւ մահէն ետք, կտակներ կը գրեն այս կամ այն նպատակի համար, որ սեփականատէրը ըլլալէ դադրած են իրենց հարստութեան:

Մեր ետեւ կը թողուք մեղքերով ծանրաբեռնուած հանգուցեալ Տարուան հսկայ դագաղը: Անցեալի վիհին մէջ կը սուզենք զայն, առանց աղօթքի, առանց ծաղիկի, առանց յուղարկաւորի:

Աշխարհածաւալ դագաղ մը, որ իր մէջ կ'ամփոփէ մարդկային կեանքը խոշտանգող բոլոր չարագործները եւ ահաբեկիչները, իրենց անհամար անմեղ գոհերուն հետ, որոնք պիտի անջատուին իրարմէ երկու ճամբաներով, արդարները ծաղկաւէտ ճանապարհով պիտի ուղեւորին դէպի հոգեւոր հորիզոնները եւ մեղաւորները դէպի գեհեների կրակներուն մէջ:

Ներկայ աշխարհին բորբոսած բարբերուն մէջ, ուր միահեծան կ'իշխէ մեղքին բռնատիրութիւնը, ոչ մարդը կը բարեշրջուի եւ ոչ մարդկութիւնը:

Մանկասպան Հերովդէսի ոճրախանձ ոգիով կ'առեւանգուին երախաները, կը բռնաբարուին մա-

նուկները, կը սպաւորուին հայրերն ու մայրերը, վերջապէս ինչ որ երկնային սրբութիւն է կը պղծուի:

Փոքրաթիւ են անսուտ քարոզիչները, անկեղծ աղօթողները, Յիսուսի Մտւորին առջեւէն տողանցող բարեպաշտները, հաւատքով եկեղեցի յաճախողները, Ամանորի եւ Մնունդի տօնական օրերուն զիրար շնորհաւորող բարեհոգի հաւատացեալները:

Նոր Տարուան խրախճանքները գինի եւ օղի կը հոտին, փոխանակ խունկ եւ գմուռս բուրբուր:

Ամանորը եւ Յիսուսի ծնունդը իրենց երկնային պատգամներով չեն ըսեր մեզի կերէք, գինովցէք, կուռեցէք, այլ կ'ըսեն, սիրեցէք, ներեցէք, աղօթեցէք եւ շնորհապարտ գագցումներով զԱստուած պաշտեցէք:

Աշխարհը եւ մարդկային հասարակութիւնը դարձած է քառս եւ լաբիւրինդոս: Ընկերային սանդիպումները կը կատարուին տարակուսելի յարաբերութիւններով:

Ընտանեկան կապերը գաւակներու եւ ծնողներու միջեւ դերձանէ մը կախուած է փրթելու:

Մարդուն մէջ ոչ թէ Աստուծոյ հրեշտակը կը խօսի, այլ զազանը՝ որոտալի գոռումով:

Գուն, ով հայրդի, փորձութիւններէ յաղթահարուած՝ ինկար ու վիրաւորուցար: Ի՞նչ պիտի ընես հիմա, պիտի մնաս անկեալ ու գետնամած, թէ քաջամարտիկ ազատամարտիկի պէս ընդոտս պիտի վերականգնիս եւ պիտի բարացուցես պայքարով մեծահարուստ հայու դիւցազնական հոգիդ:

Լսենք ուշադիր, Նոր Տարուան առաջին օր, Յաւիտենական Հօր ոսկեբերան պատգամը իր բանաւոր հօտին ուղղուած,

- Զաւակս, Նոր Տարին նոր է, երբ միշտ նոր կը մնայ սիրտդ: Տարին չի ծերանար, սիրտը կ'ալեւորի, կը յոգնի ու կը հիւժի, ոչ թէ ժամանակի հոլովոյթէն, այլ մեղքին մրճահարումներէն: Սիրտը որ կը մեղանչէ, կը դառնայ բեւեռային սառնակոյտ:

Կ'ուզե՞ս վաշխել կենսութիւն Նոր Տարի մը, վերանորոգէ սիրտդ իր մէջ կուտակուած արատներէն: Նոր Տարի, կը նշանակէ նոր սիրտ, նոր կեանք, նոր մարդ: Միայն իմ մօտ կընաս վերանորոգուիլ ու դառնալ արծուէթուիչ հոգի:

Նոր Տարի կը նշանակէ մէն մի տաւիւն ամենաբարձր առումով, նոր գաղափարներ, նոր որոշումներ, նոր մարդ եւ ոչ թէ նոր հագուստներ, նոր կարասիներ, նոր տուն եւ նոր շահերը:

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ԲԱԺԱՆՈՐԳԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԿՏՐՕՆ

Yes, I wish to subscribe to Massis Weekly

Enclosed a check for (one year) * \$50,00 for USA
 * \$60,00 (second class), \$ 75,00 (Air Mail) for Canada.
 * \$85,00 (second class), \$ 125,00 (Air Mail) Overseas.

Name: -----
 Address: -----
 City: ----- State:----- Zip Code:-----
 Country: -----
 Tel :----- Fax : -----

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱԻ

Սահակ Թուֆնեանի «ԱՐԵԻԸ ԼԵՈՒՆ ԵՏԻՆ»

Հայրենական Օրագիրը

Ստանալու համար դիմել հեղինակին՝
 Հեռ. (818) 563-6174

կամ հետեւեալ գրախանութիւնը
 Կլէմտէյի մէջ
 Ապրիլ՝ (818) 213-4112
 Պեքի՝ (818) 244-3830
 Սարգսրապատ՝
 (818) 500-0790

«ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ԹՈՒՐԵՒԱ»-Ն

Շարունակում էք 13-ին

նային գիտակից օսմանցիներ: Գաղափարների համայնություն, զգացումների ամբողջական համանմանություն ինչ ազդակներ էր տուել օսմանեան կեանքը: Թուրք լեզուն, գրականությունը այդ ազդերին մատակարարել էր մի որեւէ մտաւոր անունը, բարոյական կապ, որ աւելի բարձր ու գորեղ, աւելի վսեմ ու վճիտ լինէր, քան իրենց սեփականը: Մտաւոր արտայայտութեան ո՞ր ճիւղի մէջ Հայը, Յոյնը բացարձակապէս բարձր եւ տիրող չեն եղել թուրքերից: - Թառամած վարդ, սիրատարի սոխակ, թարմ մեղր համար վերջալոյսի վերջին ճառագայթին սպասող ծաղիկ, կոյս, տարփական կեանք... ահա իր քերթողների եւ բանաստեղծների երգածների գլխաւոր եւ տիրապետող առարկան: Իսկ այդ բոլորը կարող էին մի որեւէ չափով համեմատութեան մէջ մտնել այդ ազգերի մտաւոր արտայայտութեան անցեալ ու ներկայ հրաշակերտների հետ, որ դարերի ընթացքում իրենց ուրոյն ազդեցութիւնն են դրոշմել սերունդների վրայ: Այդ ազգերի բեղմնաւոր անցեալի փոխարէն թուրքը չունէր մի անջրդի անապատ: Բայց այդ բոլորը տիրող տարրերը տեսնում եւ շօշափում էին իրենց հանապազօրեայ կեանքով:

»ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ԹՈՒՐԵՒԱՆ ՄԻ ՈՒՐԻՇ ԿԱՐԵՒՐ ՍԵՍԱԼ ԷԼ ԱՐԵՑ«

«Երիտասարդ Թուրքիա»-ն, սկզբից ի վեր, մի ուրիշ կարեւոր սխալ էլ արեց: Ո՞վ, ո՞ր դասակարգն է, որ կրօնականի հետ միացած շարունակ քամել է թուրք

պետութեան եւ Թուրքիայի մէջ ամփոփուող ժողովուրդների կենսական ոյժը, - կալուածատէր, ֆէօտալ, ազնուական, աղայական դասակարգը: Եւ սակայն, «երիտասարդ» -ները որեւէ ժամանակ, իրենց պատմութեան ամբողջ շրջանում, մի կծու խօսք անգամ չունեցան դրանց դէմ: Նոր պետութեան գաղափարը պաշտպանող այդ դասակարգերի եւ նրանց ունեցած իրաւունքների դէմ էր, որ կուրի պիտի բռնուէր եւ իր սկզբունքներից մէկը պէտք է անէր նրանց արտօնութիւնների ոչնչացումը: Սակայն «երիտասարդ թուրքեր»-ը ո՛չ միայն այդ չարեցին, ո՛չ միայն թուրքի ուժերը սպառող եւ արտադրող դասակարգերի արիւնը ծծող այդ վամբիր դասակարգի դէմ նրանք հակառակ խօսք չունեցան ասելու, այլ նրանց իրաւունքներին եւ ձեռք բերած դիրքին մագաչափ անգամ դիպչել չուզեցին:

Թուրք պետութեան ողնաշարը եղած է գիւղացին, երկրագործ դասակարգը: Բայց «երիտասարդ թուրքիա»-ն ո՛չ միայն այդ դասակարգի իրաւունքները չպաշտպանեց, նրա կրած տառապանքներին արձագանք չտուեց, այլ նրա վիճակը բարելաւող մի բառ անգամ չդրեց իր ծրագրի մէջ. նոյնը եւ ընդհանուր աշխատաւոր, արհեստաւոր, գործաւոր դասակարգի վերաբերմամբ: Սակայն իրողութիւնն է, որ այսօր, առանց աշխատաւոր եւ գիւղացի դասակարգերի մի պետութիւն արմատապէս փոխել եւ նորագոյն հիմունքների վրայ դնելը անհնարին է. իսկ «երիտասարդները» այդ գերագանցապէս նորոգիչ ազդակները ո՛չ միայն անտես առան,

այլ նրանց ճանաչել իսկ չուզեցին: Սա էլ մի ուրիշ սխալ:

»ՅԱՅ ԱԶԳԻ ՊԱՏՄԱՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԻՐԱՒՈՒՆՔԸ«

Աշխարհակալական իրաւունքով Թուրքը այդ երկիրն էլ (Հայաստան) իր կայսրութեան մի մասն է դարձրել: Բայց մի այնպիսի մասը, որ միւս մասերից տարբերուած, անջատուած էր թէ աշխարհագրական տեսակէտով եւ թէ ցեղագրական, ու կազմում մի անջատ ձոյլ, մի ընդարձակ տարածուած մարմնի՝ անյարակից կտորը: Հայ ազգի պատմա-քաղաքական իրաւունքը այդ երկրի վրայ որեւէ վիճաբանութիւնից վեր է եւ ամենափոքր առարկութեան ի՛սկ տեղիք չի կարող տալ, զի այդ իրաւունքը ճանչցել եւ յարգուել է հազարաւոր տարիներից ի վեր: - Այն ժամանակ՝ երբ օսմանցին գոյութիւն իսկ չունէր, երբ նա իր ամբողջապէս կազմակերպութեան մէջ դեռ չէր մտած, ինչպէս եւ յետոյ՝ այդ բոլոր ժամանակներում՝ Հայի Պատմա-Քաղաքական իրաւունքը կար եւ գործում էր այդ երկրի մէջ: Չնայելով իր քաղաքական անկմանը՝ Հայը իր հայրենիքին մէջ դարերի ընթացքում շեղել, մթերել է եւ իր հարագատ գաւակների արիւնով ուռոգել, ուռճացրել է աճիւնքան շատ անանցանելի կոթողներ, որ Հայի Պատմա-Քաղաքական իրաւունքը դեռ շատ-շատ դարեր էլ աներկբայ կը շարունակէ գոյութիւն ուննալ, գործել այդ երկրի մէջ, - եւ այդ՝ մինչեւ Հայի ամբողջական անհետացումը:

»ՅԱՅՅ ԱԶԳ ԷՐ«

Հայը ազգ էր, այս բառի քաղաքական իմաստովը, դեռ իր

ընկճուելուց եւ քաղաքական անկախութիւնը կորցնելուց շատ առաջ. նուաճուելուց յետոյ էլ, ինչքան էլ դարաւոր ամէն տառապանքների նա ենթարկուեց, ինչքան որ քանդիչ, կործանիչ ձեռքը նրա վրայ ծանրացաւ, այնուամենայնիւ՝ նա շարունակեց ԱԶԳ մնալ: Հայը շարունակ պահեց իր ազգային կենսունակութիւնը, չկորցրեց իրեն ինքնուրոյնութիւն տուող յատկութիւնները. նա մտաւ եւրոպական քաղաքակրթութեան շաղի մէջ, զարգացաւ, աճեց, կուլտուրապէս բարձրացաւ եւ թրքական բռնապետութեան տուած քաղաքական, սոստեսական եւ ընկերային պայմանները նրա համար այլեւ սեղմիչ, ուրեմն եւ անտանելի դարձան: Ուստի եւ ինքնասպանութիւն չգործելու համար՝ մի հրամայական անհրաժեշտութեամբ, որպէս իր պատմութեան եւ կեանքի արդիւնք, նա ձգտեց նոր կեանքի՝ յեղափոխականորէն:

Ուրեմն, ո՛չ միայն ազգայնօրէն նրան այլեւս չի կարելի ձուլել, խորտակել, կլանել, եւ դա շատ բարձր է օսմանականութեան գաղափարը մարմնացողների ուժերից, այլ նրան պէտք է հաշուի առնել, որպէս Թուրքիայի մէջ գոյութիւն ունեցող Քաղաքական մի գորեղ տարր ու այնպէս ձգտել ընդհանուր Թուրքիայի վերանորոգութեանը:

... Ազգերի ինքնավարական սխտեմը այն միակ միջոցը եւ ձեւն է, որով կարելի է Թուրքիային նոր կազմ տալ, նոր հիմունքների վրայ դնել, պահել նրա ամբողջութիւնը եւ վանել անջատողական ոգին. հակառակ ճանապարհը կը տանի, անսպառնալիք, դէպի անջատում, դէպի պետական ընդհանուր քայքայում, - դա է իրականութիւնը:

WAHIB'S MIDDLE EAST RESTAURANT
"Where the East Meets the West"

MEDITERRANEAN - LEBANESE FOOD

BANQUET HALL

CATERING FOR ALL OCCASIONS

FAMILY ENTERTAINMENT

EVERY FRIDAY & SATURDAY NIGHT INTERNATIONAL & ARABIC SHOW

NAZO, VARTAN, AMIR & SINGER MUHAMMAD

CALL FOR RESERVATIONS
TEL 626-281-1006 626-587-1048
FAX 626-281-3641

910 E. MAIN ALHAMBRA, CA

BELLY DANCING

ԱՅՅԵԼՈՒԹԻՒՆ ԸԱՅՈՑ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ԹԱՆԱԳԱՐԱՆԻՆՍԻՏՈՒՏ

Շարունակում է 6-էն

յայտել, բայց պատմութիւնը իր յամառ ընթացքը ունի, պատմաբանը պատասխանատու է իր խօսքերուն, գրելու ժամանակ պէտք է մտածէ որ վաղը, երբ հոգիները հանդարտին, պատմական փաստաթուղթերը ինչ յայտնութիւններ պիտի կատարեն ըստպատմութեան հակառակը ապացուցանելով: Այո՛, ինչպէս վանեցիք սովոր են ըսել. «Զգուշութիւն լաւ բան է: Ապա հեղինակը կ'անցնի ներկայացման թուրք-հայկական գործարարութեան խումբի մը կազմումին, որ տեղի ունեցաւ 1997 թ.-ի Մայիսի 3-ին, խնդիր ունենալով. «Աջակցել Հայաստանի եւ Թուրքիայի գործարարների համագործակցութեանը»: Եւ թէ «որ գործարար շփումների միջոցով հնարաւոր է հասնել երկու ժողովուրդների միջեւ կառուցողական եւ գործակցային միջոցառումների ձեւաւորման: ... Իր առջեւ դրած թերեւս ամենակարեւոր խնդիրը կազմակերպութիւնը համարում էր Մերսին-Երեւան-Պաքո երկազծի գործարկումը»:

Անշուշտ թէ որպէս ծրագիր միայն գնահատել կարելի է առաջադրուածը: Բայց թուրք պետութիւնը այլ կարծիքի է. նոյնիսկ ոչ միայն դադրեցնել գոյութիւն ունեցող Կարս-Կիւմրի երկաթուղային ճամբան, կառուցել նոր երկաթուղային գիծ Թուրքիան վրաստանին կապող տեսակէտ մը, որ միայն թշնամական կեցուածքէ կու գայ դէպի Հայաստանը:

Հեղինակը այստեղ ճիշդ գնահատական տուած է այս իրողութեան մասին, յայտնելով այն կարծիքը, որ. «բարդ է որոշակի գնահատական տալ Թ-ԶԳ-Ի գործունէութեան (վերոյիշեալ կազմակերպութեան), քանզի ոչ կառավարական կազմակերպութիւնների համար հեշտ չէ հայ-թուրքական շարժումները խոչընդոտելը, այն պարզ պատճառով, որ վերջիններս բաւականին զգայուն են աշխարհաքաղաքական եւ դիւանագիտական ցանկացած վայրիվերումների նկատմամբ»:

Արամ Անանեանը կը ձգտի տալ «Հնարաւոր է արդեօք հայ-թուրքական երկխօսութիւն» հարցումին պատասխանը:

Նկատելով որ երկու պետութիւնները իրենք պէտք էր համանձայնէին լուծելու համար տարակարծութիւնները, պէտք պիտի ըլլար հաշտեցումի հարցը ոչ պետական մարմիններու երկխօսութեամբ սկսիլ: Ապա հեղինակը կը պարզաբանէ ազգամիջեան երկխօսութեան պայմանները ու այս առթիւ կու տայ Թանէր Աքչամի մէկ մտածումը. «Իսկ արդեօք կայ մէկ այլ տարբերակ, քան երկխօսութիւնը»:

Խնդիրը սակայն հոն է, որ ինչպէս կ'ըսէ Արամ Անանեան. «Հայերի ու թուրքերի միջով անցնում է տարբեր «հաւաքական յիշողութեան» ջրաբաժանը»: Որովհետեւ թուրք պետութիւնը ոչ միայն կը շարունակէ չճանչնալ օսմանցիներու գործադրած ցեղասպանութիւնը հայոց նկատմամբ, այլ նաեւ կը տանի սիստեմատիկ աշխատանք թուրք ժողովուրդին թշնամանքը արծարծել հանդէպ հայութեան:

Այս կապակցութեամբ ՀՀ ԳԱԱ Հայոց ցեղասպանութեան թանգարան-ինստիտուտի տնօրէն՝ դոկտ. Լաւրենտի Բարսեղյանը ըսած է.

«որ հայ-թուրքական շարժումները թիւններ կարող են կանոնաւորել միայն այն դէպքում, եթէ թուրքական կառավարութիւնը դատապարտի եւ ճանաչի Հայոց ցեղասպանութիւնը, փոխզիջումային տարբերակով փոխհատուցի ցեղասպանութեան հետեւանքով հայ ժողովուրդին հասցուած նիւթական վնասները»: Եւ թէ. «Եթէ այդ գործընթացի ղեկը ստանձնեն Հայաստանի եւ Թուրքիայի պետական մարմինները»:

Այլ տեսակէտ. «Առանց զոջումի չի կարող լինել ներում»:

Հեղինակը կ'եզրափակէ գիրքին այս գլուխը ըսելով թէ հայ-թուրքական հաշտեցման նհարցը մտած է «խոր փակուղի եւ ճգնաժամի խորացման պատասխանատուութիւնը լիովին ընկնում էր Անգարայի տոկմաթիկ ու անարդիւնք քաղաքական գծի վրայ»:

Այնուհետեւ Արամ Անանեանը կ'ընէ պատմական թուրք-հայկական հաշտեցման յանձնաժողովի ստեղծումն ու զարգացումը: կազմակերպութիւն որուն կ'անդամակցին վեց թուրքեր եւ չորս հայեր: Հիմնում 2001 թուի Յուլիսի 10-ը:

Այս յանձնախումբին աշխատանքները «ի սկզբանէ համակարգել է ամերիկացի բախումնաբան Դէյվիտ Ֆիլիպսը»:

Իսկ հեղինակը կը հետեւցնէ. «Ակնյայտօրէն պարզ էր, որ ԹՀՀԹ-ի ստեղծումը բխում է ԱՄՆ-ի շահերից»:- ԱՄՆ-ը կ'ուզէր գերակշիռ դիրք ունենալ Կովկասի եւ Միջին Ասիոյ մէջ, տկարացնել ռուսական ազդեցութիւնը այս շրջաններուն մէջ ու սեպ մը խրել ռուսչինական կապերուն միջեւ: Հեռակայ նպատակ:

Փաստուած է նաեւ այն իրողութիւնը որ Ամերիկան մեծագումար օժանդակութիւն ցոյց տուած է այս ձանձնաժողովին:

Տարբեր կարծիքներ հնչեցին այս յանձնաժողովի կազմութեան մասին թեր ու դէմ: Հեղինակը տուած է բազմաթիւ կարծիքներ հնչած Ատրպէյճանէն ու Թուրքիայէն: Հայ Սփիւռքը ընդհանրապէս ժխտական դիրք որդեգրեց յատկապէս մամուլով:

Հայաստանի պետական կեցուածքը քիչ մը ուշ, եղած է դրական երկխօսութեան նկատմամբ, բայց յայտնած է նաեւ այն կարծիքը, թէ երկխօսութիւնը աւելի արդիւնաւոր կ'ըլլայ երբ տարուի պետական մակարդակով:

Իրար մօտ նստած են տրամագծօրէն հակառակ կարծիք ունեցողներ:

Իսկ ՀՀ արտաքին գործոց նախարար Վարդան Օսկանեանի կարծիքով. «Նման երկխօսութիւններով կարելի է անընդատ հարցը ուշադրութեան կենդանութեամբ պահել: Ճիշդ է նաեւ այն պնդումը, որ յանձնաժողովի գոյութիւնը լծակ կարող է դառնալ Թուրքիայի ձեռքում Հայոց ցեղասպանութեան միջազգային ճանաչման գործընթացը կասեցնելու համար: Կարծում եմ բոլորս այստեղ համաձայն ենք, որ այս յանձնաժողովը ցեղասպանութեան խնդրի ճանաչման հարցում որեւէ տեղաշարժ չի գրանցելու»:

Թուրքիան ինչպէ՞ս ընդունել ցեղասպանութիւնը, երբ Քեմալ Աթաթիւրք բազմաթիւ քրէական յնացագործներու բարձր պաշտօններ տուած էր: Ուրեմն ժողովուրդը պիտի տեսնէր թէ իրենց պետութիւնը ոճրագործներէ բաղկացած է: Այս միտքը բազում տուած չէ.

ԸԱՅ ԲՈՅՐԵՐՈՒ ԿԱՐԺԱՐԱՆԻ ԿԱՐԴԱՆԱՆՑ ՏՕՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

Շարունակում է 7-էն

կանի երգեցողութեամբ, մինչ մեր բոլորին մտքերուն մէջ անջնջելի պիտի մնայ Վարդան Մամիկոնեանի յանդգնութիւնը, Ղեւոնդ Երէջի ճակատամարտի նախօրեակին արտասանած ճառը, զինուորներու կարգապահութիւնն ու հայրենասիրութիւնը, հայ տիկիներու նուիրումն ու ժրջան աշխատանքը, մեզի տալով օրուան պատգամը. «ՄԱՀ ՈՉ ԻՄԱՑՆԵԱԼ ՄԱՀ է, ՄԱՀ ԻՄԱՑՆԵԱԼ ԱՆՄԱՀՈՒԹԻՒՆ Է»:

ՊԻՏԻ ԸԱՍՆԻՆՔ ԵՒ... ՇՈՒՏՈՎ

Շարունակում է 7-էն

ընդարձակման: Այլեւս աւանդական դարձած նախակրթարանը կը շարունակէ ծաղկիլ Ալթատենայի գեղատեսիլ պարտէզներուն մէջ, սատարելով մանկիկներու ուսման առաջին քայլերուն: Իսկ միջնակարգն ու երկրորդականը Բասատենայի մէջ, օժտուած է արդիական ընդարձակ դասարաններով, մատուցով, գոց մարզադահլով, ճաշարահլով, գիտական դասուցու կեդրոններով եւ այլ յարմարութիւններով:

Գիտակից ենք որ հայապահպանման մեծ ու անփոխարինելի գործին մէջ հայ դպրոցը կարեւոր ազդակ մըն է: Դպրոցին կարեւորութիւնը տեսնելով Անթիլիասի հայրապետը, Արամ Կաթողիկոս այս տարին հռչակած է «Հայ Դպրոցի Տարի»: Ան կը շեշտէ թէ հայ դպրոցը, մեր ժողովուրդի գոյութեան ամրոցն է:

Ուստի գիտակից ենք որ եթէ

սանած ճառը, զինուորներու կարգապահութիւնն ու հայրենասիրութիւնը, հայ տիկիներու նուիրումն ու ժրջան աշխատանքը, մեզի տալով օրուան պատգամը. «ՄԱՀ ՈՉ ԻՄԱՑՆԵԱԼ ՄԱՀ է, ՄԱՀ ԻՄԱՑՆԵԱԼ ԱՆՄԱՀՈՒԹԻՒՆ Է»:

հայ աշակերտին մէջ նկարագիր պիտի ստեղծուի, անոր մտածումներուն եւ խորհրդակերպին կարելի է ազդել ու գանտնք ձեւաւորել մինչեւ երկրորդականի աւարտը, հետեւաբար հայ քրիստոնեայ երկրորդական վարժարանի մը գոյութիւնը կը դառնայ անհրաժեշտութիւն:

Կրթենք մտքեր, թրծենք հոգիներ եւ պատրաստենք սոկուն հայրերին, շարունակենք պայքարը մեղքին ու այլասերութեան դէմ:

Շնորհիւ Աստուծոյ առաջնորդութեան, շնորհիւ նուիրեալ աղօթողներու, շնորհիւ գիտակից ու պատրաստուած ուսուցիչներու, շնորհիւ նուիրատուներու եւ գոհաբերող ծնողներու, երազն ու տեսիլքը պիտի ըլլան շօշափելի իրականութիւն, պիտի հասնինք եւ ունենանք երկրորդականը, պիտի պատրաստենք հայկական արժանի համալսարանական կրթութեան:

Այս բոլորը ի սէր հայութեան եւ միայն Աստուծոյ փառքին համար:

րով շեշտած է Թանէր Աքչամ:

Հեղինակը, պէտք է հաստատել, ուշի ուշով հետեւած է այլազան ելոյթներու, ըլլան անոնք հայ թէ օտար մամուլի էջերէն եւ գիտաժողովներու բեմերէն: Աշխատանքին այս բաժինը կատարուած է խղճմտութեամբ եւ կրնայ ծառայել որպէս աղբիւր պատմութեան այս շրջանը ուսումնասիրողներուն համար:

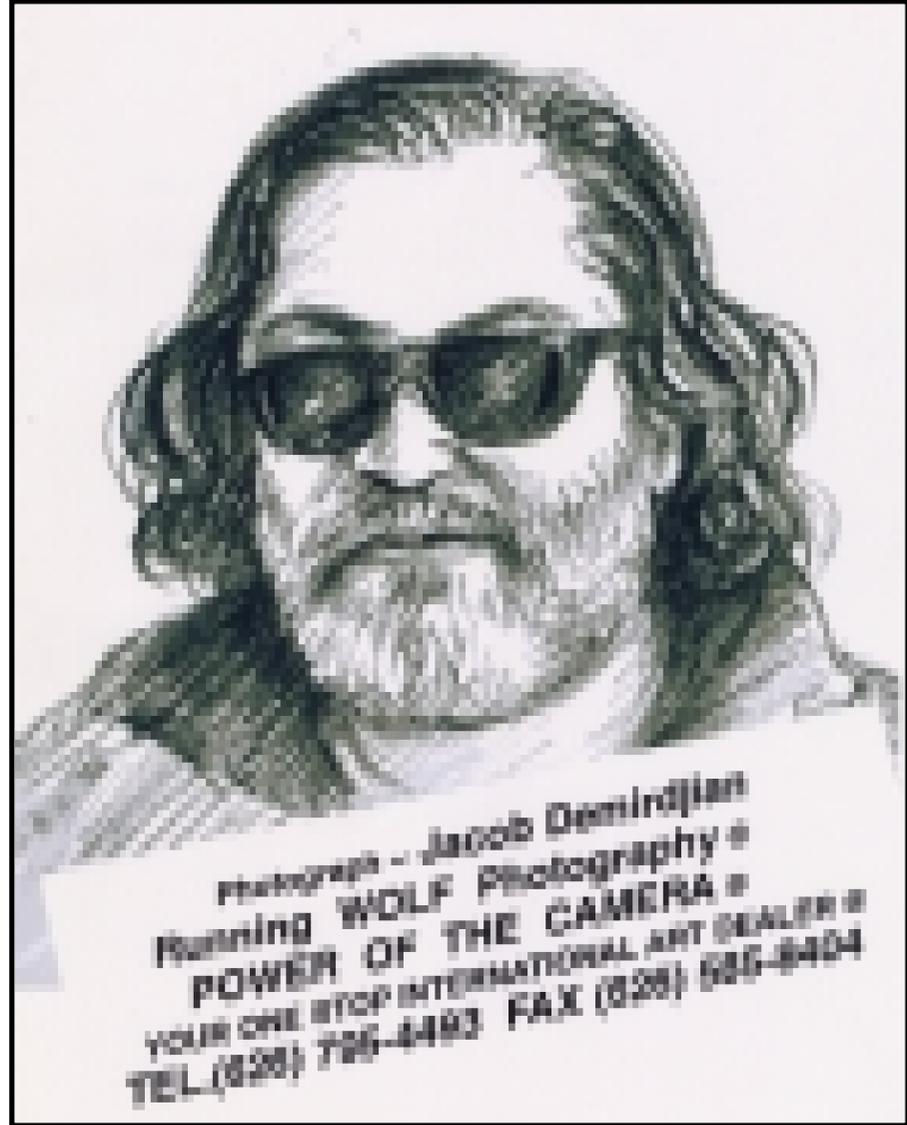
Կարեւոր էր իմանալ թէ բազմաթիւ տեսակցութիւնները թուրք-հայկական հաշտեցումին նուրուած,

ի՞նչ արդիւնքի հասան...

Ի գուր չէ որ որոշ լրատուներ այս բոլորը սուգուող նաւեր կոչեցին: Փայլուն պատկեր չունեցաւ որոշ արդիւնք ցոյց տուած այս «նախաձեռնութիւն»-ը, որ ամերիկեան էր, երկիր որ իր շահերու մասին կը մտածէ էն առաջ:

Արամ Անանեանի այս աշխատանքը լուսամուտ մըն է այս հարցը լուրջ քննութեան առնելու տեսակէտէն:

(Շարունակելի)

ԻՐԱՔԵԱՆ ՓԱՊՈՒԴԻՆ ԱՄԲՈՂՋԱՑՈՒՑ ԻՐ ԵՐՐՈՐԴ ՏԱՐԻՆ

Շարունակում է 1-էն

ագին հոգեվիճակով ժողովրդավարութիւն մուծելու պատրանքը ներսիդին, ԱՄՆ նահնապատ տարածաշրջանի վերածնեց - թող որ բռնատեր- Սատտամ Հիւսէյնի երբեմնի խաղաղ, սակայն վերջին տասնամեակին այլապէս հալածական ու բազմաչարքար Իրաքը: Հակառակ աշխարհով մէկ յառաջացած երկիրներու զգուշացումներուն ու վերապահութիւններուն՝ ԱՄՆ արշաւեց Իրաքի վրայ, այն յոյսով, որ շուտով կը վերականգնի երկիրը առանց Սատտամ Հիւսէյնի: Որ Իրաք շուտով կը գգնու ժողովրդավար կարգավիճակ: Անգամ, ԱՄՆ նախաձեռնեց վերականգնումի ծրագիրներու պատրաստութեան, որոնց շուրջ ծայր տուին տարակարծութիւններ նոյնիսկ, մեծ տերութիւններու միջեւ, շահադիտական ակնկալութիւններով: Սա նմանեցաւ ծովը չտեսած մերկնալուն:

Այդ օրերուն, «Մասիս»ի այս նոյն սիւնակներուն մէջ գրեցինք, չխարուիլ երեւոյթներէ, որովհետեւ բարդ է քաղաքական ու քաղաքական կառոյցը միջին Արեւելի: Փակագիծ մը բանալով, երբ բաղդատեմք մեծ երկիրներու՝ մատնաչափ մը հողատարածք ունեցող Լիբանան, տակաւին, ոչ միայն չկրցաւ իր ներքին խաղաղութիւնը վերագտնել, այլ ընդհակառակը, դեռեւս նստած կը մնայ վառոյղի տակառին վրայ, իրեն պարտադրուած 1975-էն ծնունդ առած քաղաքական պատերազմէն այսօր երեսու մտարի ետ... Ուստի փորձեցինք դիտել տալ, թէ եկող ամէն տարին որ սկիզբ պիտի հանդիսանայ Իրաքի պատերազմին, որ դժուար թէ վերջ գտնէ: Կը մաղթեցինք անգամ, որ մենք սխալած ըլլանք:

Կը հաւատանք, որ անգամ եթէ մարդու թուական ու զինական կարելիութիւններու տեսակէտէն մեծ են տարբերութիւնները կողմերու միջեւ, պատերազմները լուծումներու երաշխիքներ չեն կրնար ըլլալ, փաստօրէն: Արուեստականօրէն լաւատեսական նախատեսութիւններու դէմ, այսօր իր երրորդ տարեդարձին ամբողջացման այս օրը՝ ակնատես կը դառնանք կացութեան մը, որմէ դուրս գալու կարելիութիւնները տակաւ

սահմանափակ են պարզապէս: Ամիսը հինգ միլիառ վեց հարիւր միլիոն տոլար ծախս ունեցող այս պատերազմը մտած է փապուդիի մը մէջ: Գերզօր ԱՄՆ-էն ներս դժգոհութիւնը սկսած է ստանալ ծաւալ: Իշխանութիւնը նման մի ենթակայ է իր գործերը դուրս բերելու այդ նահիւնէն: Իրաք իր մարտավարական դասական սահմաններէն դուրս գալով հաւանականութիւն ունի ներգրաւուելու քաղաքական տիրաբարոյ այլ աղետալի պատերազմի մը մէջ: Դաշնակիցներու շարքային պատերազմը տեղի տուած է, առաջին հերթին, ներխուժող ուժերու դէմ իրաքի ժողովուրդի ազատագրական փողոցային եւ դարանակալ բաղիտումներու առջեւ, որոնց պատճառով մարդկային զոհերու (տասնեակ հազարներ), նիւթական վնասներու (անհաշուելի), ֆիզիքական ու հոգեբանական տուժածներու (զգլիսիջ քիւ) զլխու պտոյտ կը պատճառէ դիտորդներուն: Մինչ, միջ-համայնային (շիիներ եւ սիւնիներ) հակամարտութիւնները տակաւ կը սրին սրբատեղիներու եւ մզկիթներու պայթումներու եւ բազմահարիւր զոհերու ու տուժածներու պատճառով: Հորիզոնի վրայ տակաւ կը յստականայ քաղաքական պատերազմի մը ուրուագծումը, որ կրնայ տեղական տարածքներէն անդին անցնելով սպառնալ թովանդակ տարածաշրջանին վրայ:

Իրաքի մէջ ժողովրդավարական կարգեր հաստատելու ԱՄՆ-ի տան հաշիւը չբռնեց շուկայինը: Ուստի, ան պարտի ամէն գնով դադրեցնել իր պատերազմը Իրաքի դէմ, ման եղելով իր ուժերը տուն կանչելու յայտագիրը: Իրքեւ փաստօրէն ԱՆԿՈՂՄ-ՆԱԿԱԼ ներկայութիւն՝ ԱՄՆ պարտի օգնել կողմերուն, որ դուրս գան իրարհասկացողութեան, երկրին տալով օրինական կառոյց, վարչակարգ ու իշխանութիւն, որոնք ընդունելի համարուին բոլոր կողմերուն համար: Հետեւողականօրէն, համոզիչ այլ անխորական քաղաքական վարուելակերպով աշխատի: Վերջ սահմանել միջ-համայնային բաղիտումներու: Վերջապէս, Իրաքի պատերազմի հաշուոյն հում պէտք մսխուող ամսական 5,6 միլիառ տոլարը յատկացնել Իրաքի վերականգնումին:

ԻՄ ԹԱՓԱՌ ԵՐԳԸ... ՓԱՆՈՍ ՎԱՐՂԱՆԵԱՆ

Թռչում է հոգիս, վառ երազներով, Թնդում է սիրտս, նոր-նոր յոյսերով, Գարեբնէլ մէկը, երկար էր ձեռքը, Ասէր՝ գրել եմ քո սրտի երգը...:

Ուրախ կանչելով երկինք կը թռչեմ, Հիմ երազներով նրան կը փնտռեմ, Ու մոռ կը վառեմ, մօրս աղօթքով, Ես էլ կ'աղօթեմ յոյսով, հաւատով...:

Ու ման կը գամ ես

հորիզոններուն, Հեռու ու անհաս ծովերի խորքուն, Գոնէ ես տեսնեմ չը երգուած երգս, Որ թափառում է ինձ անից հեռու...:

Ես թափառական, աշխարհ կը շրջեմ, Անմար տենչանքով քեզ կը գտնեմ: Կը փարուեմ ես քեզ, կը գգուեմ սիրով, Մի թող որ մեռնեմ, մնամ կարօտով...:

ՆԵՐՍԷՍ ՏԵՐ-ՄԵՍՐՈՊԵԱՆ

ԹՈՂԷՔ

Թողէք իմ թախտից վեր կենամ, գնամ, Թողէք իմ բախտից հեռանամ, գնամ, Սրտակից ունեմ հեռու, շատ հեռու, Թողէք իմ վախտից չ'ուշանամ, գնամ...:

ՀԱՐՍԱՆԻՔ Երգ, պար ամենուր, ուրախ, երջանիկ, Ծաղիկ են փռել դուռ, կտուր, տանիք, Սիրող սրտերը միացան այսօր, Կազմուեց մի նոր օճախ, ընտանիք...:

ԹԵ ԻՆՉ Է ՍԱՅՐԸ

Մայրերն են պահել մեր ինքնութիւնը, Մայրերն են հայրց օճախի սիւնը, Մայրական սէրը ծով է անսահման, Թէ չլինի մայր, աւեր է տունը...:

ՍՈՒՐԲ ՁԵՐՔԵՐԸ

Ինչպէ՛ս են ինձ շոյել, պահել, Քո կոշտացած նուրբ ձեռքերը, Օրօրել են օրօրոցում, Հոգեպարար սուրբ երգերը: Չեմ մոռանայ, մայր իմ անուշ, Քո աչքերը կարօտով լի, Չեմ անձրուի սրտից միջի ԱՆԵՐՈՒՄԻ Խոր վերքերը...:

Black Forest
COMPLETE AUTO REPAIR
FOREIGN & DOMESTIC

SARKIS

(626) 449-1171
1828 East Walnut Street • Pasadena, CA 91107
(626) 449-1140 Fax

HARUT DER-TAVITIAN
License #0828270

1807 W. Glenoaks Blvd., Suite 202
Glendale, CA 91201

Tel.: 818/502-3233
Fax: 818/502-3244
Pgr.: 818/608-9898
info@excelhye.com
www.excelhye.com

AUTO • HOME • LIFE • HEALTH • DISABILITY • COMMERCIAL

«ՆՈՐ ՍԵՐՈՒՆԴ»
ՇՆՈՒՄՏԱՏԵՍԻԼԻ ՅԱՅՏԱԳԻՐԻ
ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՅՑԸ
CHARTER CABLE 26-ՐԴ ԿԱՅԱՆ
(ԿԼԵՆՏԵՅԼ, ՊԸՐՊԵՆԵ, ԼԱ ԶՐԵՍԵՆԹԱ)
ՀիՆԳՇԱԲԹԻ ԵՐԵԿՈՅԵԱՆ ԺԱՍԸ 10:00-11:00

ՎԱՐՁՈՒ ՄՐԱՆ
ՓԱՍԱՏԻՆԱՅԻ ՄԵՋ
(200 ՀՈԳԻ ՀԱՄԱՐ)
ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ԱՌԻԹՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ
1060 N. ALLEN AVE. PASADENA
ՄԱՆՐԱՄԱՍՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝
ՇՆԱՁԱՅՆԵԼ
(626) 797-7680 (626) 398-0506

ՔԱԶ ՆԱԶԱՐ
ՈՒՂԻՂ ԵԹԵՐ ՇՕ
Ամէն Կիրակի երեկոյեան
ժամը 11:00-ից 1:00
Կլէնտէյլի 26-րդ կայանից

	<p>ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԻՈՒԹԻՒՆ ARMENIAN GENERAL BENEVOLENT UNION 100 ԱՄԵԱԿ ՀՊԱՐՏԱԿԻ ԱՆՑԵԱԿ CENTENNIAL YEAR ԼՈՒՍԱԾՈՂ ԱՊԱԳԱՑ PROUD PAST 1906 - 2006 EXCITING FUTURE</p>	 AYA 75 ԱՄԵԱԿ
<p>The AGBU Southern California District Committee and the USC Institute of Armenian Studies are co-sponsoring a Seminar on the occasion of AGBU's Centennial to address the needs and priorities of Armenia and its Diaspora, from the perspective of Armenian university students and young professionals. The Organizing Committee is soliciting your ideas on how AGBU can continue to maintain the vibrancy of our communities well into its second century of service to the Armenian people.</p> <p style="text-align: center;">Date: Saturday, February 25, 2006, 10 am to 3 pm</p> <p style="text-align: center;">Location: AGBU Pasadena Center, 2495 E. Mountain Street</p> <p style="text-align: center;">Hosts: AGBU and the USC Institute for Armenian Studies</p> <p style="text-align: center;">Lunch and refreshments will be served.</p> <p style="text-align: center;">More information, including submission form, is on: www.linxlogic.com/agbu/</p> <p>To request a form via e-mail or hardcopy, please contact: AGBU Pasadena Center, Mrs. Shake Toumayan at (626) 794-7942 or SToumayan@agbuca.org</p> <p>All proposals are subject to advance review. Potential speakers are requested to submit a brief, one-page synopsis using the form posted on the website above.</p> <p style="text-align: center;">Deadline for submissions: January 28, 2006</p> <p>Kindly RSVP to Mrs. Shake Toumayan at the AGBU Pasadena Center: (626) 794-7942.</p> <p style="text-align: center;">Centennial AGBU/USC Seminar Committee</p> <p>Dr. Mihran Agbabian, Co-Chair (USC), Dr. Vahram Biricik, Co-Chair (AGBU), Prof. R. Hrair Dekmejian (USC), Mr. Vahe Imasdounian (AGBU SCDC Chairman), Mr. Hovig Antabian (AGBU), Mr. Eric Boyajian (AGBU/USC), Prof. Osheen Keshishian, Mr. Vahe Kuzoyan (USC ASA), Dr. Guiragos Minassian (AGBU), Ms. Cynthia Simonian (AGBU), Dr. Harout Yaghsezian (AGBU)</p>		

<p style="text-align: center;">ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԵՑԷՔ Հ.Բ.Ը.ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԱՐՏԱԻԱԶԴԻ ԹԱՏԵՐԱԽՈՒՄԻ Ardavazt Theater presents "Un Fil A La Patte" A comedy by French playwright George Feydeu ԵԼՈՅԹՆԵՐՈՒՆ Ծաղաթ Փետրուար 25, Կիրակի Փետրուար 26 GALA Մարտ 4, 5 – 11, 12 – 18, 19 – 25, 26 Ապրիլ 1, 2 Հոլիվ 9, Orange County</p> <p style="text-align: center;">ԾՈՐՇ ՖԷՅՏՕ « ՄԱՏԻ ՓԱԹԹՈՑ » ԿԱՏԱԿԵՐԳՈՒԹԻՒՆ</p>	<p style="text-align: center;">ԱԿՈՒՄԲԻ ՕՐ</p> <p style="text-align: center;">Հ.Բ.Ը. Միութեան 2 ամիսներհ ի վեր սկսած «Ալուժրի Օր» ընտանեկան երեկոները կը շարունակուին մեծ խանդավառութեամբ Փասատինայի Կեդրոնին մէջ, Ուրբաթ երեկոները: Յաջորդ ընտանեկան երեկոն տեղի պիտի ունենայ Ուրբաթ, 17 Փետրուար, երեկոյեան Ժամը 7էն սկսեալ:</p> <p style="text-align: center;">Փոքրիկներու մասնաւոր յայտագիր ժամը 7-ին Ընթրիք եւ այլազան խաղեր Զուարճալի ժամանց բոլորին Յաւելիալ տեղեկութեանց համար հեռ.աձայնել (626) 794-794</p>
--	--

<p>Հ.Բ.Ը.Մ ՀԱՅ ԿԻՆ</p>	<p>A.G.B.U HYE GEEN</p>	
<p>Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միութեան Հայ Կին Վարչութեան Ծախածեռնութեամբ</p>		
<p>«Հոս Ամերիկա Է»</p>		
<p>Ընտանեկան հարցերու վերաբերեալ սեմինար Ներկայացնող՝ Շաքէ Եկատեան, MFT</p>		
<p>Ուրբաթ Փետրուար 10, 2006 Երեկոյան ժամը 6:30-7:30 Ուրբաթ Փետրուար 24, 2006 Երեկոյան ժամը 6:30-7:30 Ուրբաթ Մարտ 3, 2006 Երեկոյան ժամը 6:30-7:30 Ուրբաթ Մարտ 17, 2006 Երեկոյան ժամը 6:30-7:30</p>		
<p>ՀԲԸՄ Ալեք Մանուկեան Կեդրոնին մէջ AGBU Alex Manoogian Center, 2495 East Mountain Street, Pasadena, CA 91104</p>		
<p>Մանրամասնութեանց համար հեռ.աձայնել՝ ՀԲԸՄ (626) 794-7942, Վրէժ (818) 416-1511, Լոսիթե (818) 687-5175</p>		